

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на финансите

ЕВРОПА 2020: НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА РЕФОРМИ

Актуализация 2016 г.

Април 2016 г.
София, България

ЕВРОПА 2020: НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА РЕФОРМИ

Актуализация 2016 г.

София, Април 2016 г.

Министерство на финансите

Съдържание

1	Въведение	7
2	Макроикономически перспективи и динамика на основните индикатори от Таблото по макроикономическите дисбаланси	8
3	Отговор на политиката на основни икономически предизвикателства	10
3.1	Изпълнение на специфичните препоръки на Съвета от 2015 г., адресиращи макроикономическите дисбаланси	10
3.1.1	Специфична препоръка 1	10
3.1.2	Специфична препоръка 2	14
3.1.3	Специфична препоръка 3	19
3.1.4	Специфична препоръка 4	23
3.1.5	Специфична препоръка 5	27
3.2	Политики за повишаване конкурентоспособността на икономиката	30
3.2.1	Бизнес среда и инвестиции (в т.ч. трети стълб от Плана „Юнкер“)	30
3.2.2	Публична администрация	35
4	Напредък по отношение на националните цели по стратегията „Европа 2020“	37
4.1	Национална цел за заетост	37
4.2	Национална цел за НИРД	41
4.3	Национални цели по пакет „Климат-енергетика“	44
4.4	Национална цел за образование	48
4.5	Национална цел за намаляване на броя на живеещите в бедност с 260 000 души до 2020 г.....	51
5	Използване на фондове на ЕС	55

Списък на използваните съкращения

- АЗ – Агенция по заетостта;
- АОП – Агенция за обществени поръчки;
- АСП – Агенция за социално подпомагане;
- БВП – брутен вътрешен продукт;
- БНБ – Българска народна банка;
- БФП – безвъзмездна финансова помощ;
- ВИ – възобновяеми източници;
- ДОИ – държавни образователни изисквания;
- ДОС – държавен образователен стандарт;
- ДРСЗ – Дирекция „Регионална служба по заетостта“;
- ЕЕ – енергийна ефективност;
- ЕК – Европейска комисия;
- ЕР – експертиза на работоспособността;
- ЕОЗППО – Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване;
- ЕОЦКП – Европейски орган за ценни книжа и пазари;
- ЕП – Европейски парламент;
- ЕПУВ – Европейска програма за учене на възрастни;
- ЕРАLE – Електронна платформа за учене на възрастни в Европа;
- ЕС – Европейски съюз;
- ЕСИФ – Европейски структурни и инвестиционни фондове;
- ЕСТЕ – Европейска схема за търговия с емисии;
- ЕЦБ – Европейска централна банка;
- ЗБН – Закон за банковата несъстоятелност;
- ЗВПКИИП – Закон за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници;
- ЗГВБ – Закон за гарантиране на влоговете в банките;
- ЗДСл – Закон за държавния служител;
- ЗЕВИ – Закон за енергията от възобновяеми източници;
- ЗЕЕ – Закон за енергийната ефективност;
- ЗЕИ – Закон за електронната идентификация;
- ЗИД – Закон за изменение и допълнение;
- ЗНЗ – Закон за насърчаване на заетостта;
- ЗНА – Закон за нормативните актове;
- ЗНИ – Закон за насърчаване на инвестициите;
- ЗНФО – Закон за независимия финансов одит;
- ЗОЗ – Закон за особените залози;
- ЗОП – Закон за обществените поръчки;
- ЗПУО – Закон за предучилищното и училищното образование;
- ЗРАСРБ – Закон за развитие на академичния състав в Република България
- ЗСП – Закон за социално подпомагане;
- ЗСПД – Закон за семейни помощи за деца;
- ЗСУ – Закон за социалните услуги;
- ЗУО – Закон за управление на отпадъците;
- ИКТ – Информационни и комуникационни технологии;
- ИПГВР – Интегриран план за градско възстановяване и развитие;
- ИПК – Инвестиционна програма за климата;
- ИСИС – Иновационна стратегия за интелигентна специализация;
- ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение;
- КЕП – Квалифициран електронен подпис;
- КЗ – Кодекс за застраховането;
- КН – комитет за наблюдение;
- КРИБ – Конфедерация на работодателите и индустриалците в България;
- КНСБ – Конфедерация на независимите синдикати в България;
- КСО – Кодекс за социално осигуряване;
- КФН – Комисия за финансов надзор;
- КФП – Консолидирана фискална програма;
- МВР – Министерство на вътрешните работи;
- МЗ – Министерство на здравеопазването;
- МЗХ – Министерство на земеделието и храните;
- МОД – минимален осигурителен доход;
- МОН – Министерство на образованието и науката;
- МОСВ – Министерство на околната среда и водите;
- МРГ – междуведомствена работна група;
- МРЗ – минимална работна заплата;
- МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството;
- МС – Министерски съвет;
- МСП – малки и средни предприятия;
- МТСП – Министерство на труда и социалната политика;
- МФ – Министерство на финансите;
- НАП – Национална агенция за приходите;
- НДЕФ – Национален доверителен екофонд;
- НЕК – Национална електрическа компания;
- НЕЛК – Национална експертна лекарска комисия;
- НЗОК – Национална здравноосигурителна каса;
- НЗП – Национално звено за подкрепа на Електронна платформа за учене на възрастни в Европа;
- НИП – Национален институт на правосъдието;
- НИРД – научноизследователска и развойна дейност;
- НИСУВ – Национална информационна система за учене на възрастни;

НИФ – Национален иновационен фонд;
НКГУЦЖ – Национална координационна група за учене през целия живот;
НКС – Национална комуникационна стратегия;
НМИП – нетна международна инвестиционна позиция;
НОИ – Национален осигурителен институт;
НПДЕВИ – Национален план за действие за енергията от ВИ;
НПДЗ – Национален план за действие по заетостта;
НПИЕГМ – Национален план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта;
НПР – Национална програма за реформи;
НРП – Национална работна програма на Националното звено за подкрепа на Електронна платформа за учене на възрастни в Европа;
НС – Народно събрание;
НСЗИ – Национална схема за зелени инвестиции;
НСОРБ – Национално сдружение на общините в Република България;
НСУЦЖ – Национална стратегия за учене през целия живот;
НЦ – национална цел;
ОВ – оценка на въздействието;
ОДЗ – обединено детско заведение;
ООН – Организация на обединените нации;
ОПИК – Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“;
ОПНОИР – Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“;
ОПОС – Оперативна програма „Околна среда“;
ОПРКБИ – Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“;
ОПРР - Оперативна програма „Регионално развитие“;
ОПРЧР – Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“;
ОТТ – офиси за технологичен трансфер;

ПЕЕ – предписани емисионни единици;
ПИК – Персонален идентификационен код;
ПКА – преглед на качеството на активите;
ПМС – Постановление на Министерския съвет;
ПОД – пенсионноосигурително дружество;
ПОО – професионално образование и обучение;
ПСОВ – пречиствателни станции за отпадъчни води;
РБ – Република България;
РГ – работна група;
РЕВК – реален ефективен валутен курс;
РИО – Регионален инспекторат по образованието;
РКООНИК – Рамкова конвенция на ООН по изменение на климата;
РМС – Решение на Министерския съвет;
СБ – Световна банка;
СМР – строително-монтажни работи;
СОП – специални образователни потребности;
СП – специфична препоръка;
СППОО – Списък на професиите за професионално образование и обучение;
ТЕЛК – Териториални експертни лекарски комисии;
ТЗ – Търговски закон;
ТО – технологичен обмен;
ТР – Търговски регистър;
ТЦ – технологични центрове;
УК – Управляващ комитет;
УС – Управителен съвет;
УЦЖ – учене през целия живот;
ХИПЦ – хармонизиран индекс на потребителските цени;
ЦА – централна администрация;
ЦДГ – целодневна детска градина;
ЦЗСП – център за заетост и социално подпомагане;
ЦКО – центрове за кариерно ориентиране;
ЦПО – център за професионално обучение;

ВЪВЕДЕНИЕ

Актуализацията на НПР за 2016 г. се изготвя в рамките на засиленото наблюдение на икономическите политики в ЕС. Следвайки насоките на т.нар. рационализиран Европейски семестър, България се фокусира върху изпълнението на мерките от 2015 г., адресиращи СП на Съвета относно идентифицираните от ЕК прекомерни макроикономически дисбаланси, като същевременно се ангажира и с комплекс от мерки в области на политики, допринасящи за повишаване на конкурентоспособността на икономиката.

Националната програма за реформи включва четири основни раздела. Първият съдържа кратък преглед на макроикономическите очаквания за 2016–2019 г. Вторият раздел е разделен на две части и включва мерки в отговор на препоръките и на констатираните пропуски в Националния доклад за България за 2016 г., както и политики за повишаване на конкурентоспособността на икономиката. В третия раздел се прави преглед на напредъка в изпълнението на националните цели по Стратегия „Европа 2020“. За всяка СП, област на политика и НЦ в табличен вид е представена конкретна информация за мерките, чрез които ще се реализират ангажиментите и целите на политиките в рамките на настоящия семестър. Връзката между приоритетите във финансирането на ЕСИФ за периода 2014–2020 г. с идентифицираните предизвикателства в Националния доклад за България за 2016 г., СП за 2015 г. и изпълнението на НЦ по Стратегия „Европа 2020“ е представена накратко в последния раздел.

Публикуваният на 26 февруари 2016 г. Национален доклад за България за 2016 г. заедно с документите, поставящи началото на поредния Европейски семестър, послужиха като отправна точка при настоящата актуализация на НПР. Акцентът беше поставен върху областите, в които се констатира ограничен или известен напредък, както и там, където напредъкът е съществен, но все още няма пълно изпълнение на препоръките.

В контекста на инициативата на ЕК „Инвестиционен план за Европа“, правителството дефинира десет проблемни области, обхващащи регулаторни пречки, пряко свързани с инвестиционния процес в България. Повече детайли относно работата в това направление са представени в настоящата актуализация на НПР.

Актуализацията на НПР за 2016 г. е съобразена с приоритетите, целите и мерките от Програмата на правителството за стабилно развитие на Република България (2014–2018 г.) и съответства на средносрочната бюджетна прогноза за периода 2017–2019 г. и на Конвергентната програма на Република България (2016–2019 г.). ▼

1

МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПЕРСПЕКТИВИ И ДИНАМИКА НА ОСНОВНИТЕ ИНДИКАТОРИ ОТ ТАБЛОТО ПО МАКРОИКОНОМИЧЕСКИТЕ ДИСБАЛАНСИ

През 2016 г. БВП ще нарасне с 2.1% в реално изражение като положителен принос за растежа ще има, както външното търсене, така и повишението на потреблението на домакинствата. В същото време се очаква спад на инвестициите в икономиката в резултат на понижението на публичните капиталови разходи. Това е свързано с необходимостта от технологично време за стартиране на проекти по програмите финансирани от фондовете на ЕС по новата финансова рамка 2014–2020 г. При частните инвестиции се очаква известно възстановяване, което ще дойде, както по линия на увеличение на инвестициите във вид на жилищни сгради, така и по линия на нарастване на разходите за машини и оборудване.

В периода 2017–2019 г. икономическият растеж ще се ускори до 2.7%, движен основно от частното потребление и инвестициите. Очаква се и публичните капиталови разходи да имат положителен принос към растежа в този период. Износът на стоки и услуги ще продължи да нараства и заедно с повишението на вътрешното търсене ще доведат до ускоряване на растежа на вноса. В резултат, положителният принос на нетния износ постепенно ще се понижи до 0.1 пр.п. в края на прогнозния период.

Прогнозите на международните институции за цените на суровия нефт са за значителен спад и през 2016 г. Това е основната причина за прогнозираната отрицателна средногодишна инфлация от -0.8% за 2016 г. Още от средата на 2015 г. базисната инфлация стана леко положителна, главно поради цените на услугите, като за 2016 г. очакванията са тази тенденция да се задържи. От 2017 г. общата инфлацията ще бъде положителна (1.1%), а в периода 2018–2019 г. се очаква да се ускори до 1.4%, при допускане за по-високи международни цени на петрола и неенергийните суровини и за нарастване на вътрешното търсене.

Започналото възстановяване на пазара на труда ще продължи в рамките на целия прогнозен период. Наблюдаваните благоприятни промени през 2015 г. обхванаха всички показатели в областта на пазара на труда включени в Таблото с основни индикатори¹. От една страна, бързият спад на безработицата през последните две години и очакваното по-нататъшно намаление предполагат достигане на равнище на показателя под определения 3-годишен праг от 10% още през 2016 г. Повишението на заетостта ще подкрепя по-нататъшния спад на безработицата, а отрицателното влияние от понижението на работната сила върху безработицата се очаква да бъде компенсирано до голяма степен от повишението на възрастта и стажа за пенсиониране. От друга страна, отчетеното през 2014 и 2015 г. низходящо развитие в нивото на безработица беше свързано и с подобрение при структурните показатели на пазара на труда в т.ч. коефициента на дългосрочна безработица и коефициента на младежка безработица. С продължаващо благоприятно развитие се характеризираше и коефициентът на икономическа активност във възрастова група 15-64 години. По този начин, стойността на всички, включени в таблото социални показатели, остана под съответния праг още през 2015 г.

Отчетените през 2015 г. благоприятни тенденции дават основание още през 2016 г. да се очаква всички показатели, свързани с развитието на пазара на труда, да останат под установения праг, което ще се запази като тенденция и в периода 2017-2019 г. В рамките на прогнозния период динамиката на производителността на труда и компенсациите на един нает се очаква да допринесат за продължаващо забавяне на растежа на номиналните разходи за труд на единица продукция. Темпът на повишение на разглеждания показател остана по-нисък от заложения праг от 12% още през 2015 г., като тази тенденция ще се наблюдава и през следващите години.

¹ т.н. "scoreboard" за целите на наблюдение на макроикономическите дисбаланси в ЕС

Продължаващото нарастване на износа на стоки и умереното ускорение на вноса, наред с положителния баланс от търговията с услуги и постепенното увеличаване на трансферите по линия на европейските структурни и инвестиционни фондове, ще подкрепят задържането на положителна текуща сметка през прогнозния период. Индикаторът ще остане в референтните рамки. Подобрене се очаква при НМИП. Отчитайки постепенното намаление на външния дълг, благоприятната динамика на резервните активи и номиналното нарастване на БВП, отрицателният баланс на НМИП ще се ограничи и в края на прогнозния период ще се доближи до заложения минимален праг от 35% от БВП.

След прегледа на качеството на активите и стрес-тестовите в банковия сектор кредитирането за частния сектор през прогнозния период ще започне бавно да се възстановява, движено основно от търсенето на заемни средства от корпоративния сектор.

Табл. 1: Динамика на някои от основните индикатори от таблото по макроикономически дисбаланси

Индикатори	Праг	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*
Текуща сметка, % от БВП (средна за 3 г.)	- 4%	0.4%	1.2%	1.3%	1.7%	1.9%	1.8%
РЕВК с ХИПЦ, спрямо 42 страни (3 г. промяна, %)	± 11%	-2.6%	-3.6%	-4.7%	-5.7%	-4.0%	-4.0%
Номинални разходи на труд за единица продукция (3 г. промяна, %)	12%	17%	10.8%	4.6%	1.8%	4.3%	5.2%
Коефициент на безработица, % (средна за 3 години)	10%	12.2%	11.2%	9.7%	8.5%	7.9%	7.5%
Правителствен дълг, % от БВП	60%	27%	26.7%	31.7%	31.2%	31.8%	30.8%
Коефициент на икономическа активност (15-64), (3 г. промяна, п.пр.)	-0.2%	3.1%	2.2%				
Коефициент на дългосрочна безработица (15-74), (3 г. промяна, п.пр.)	0.5%	0.6%	-1.2%				
Коефициент на младежка безработица (15-24), (3 г. промяна, п.п.)	0.2%	-1.2%	-6.5%				

* Прогноза. За 2015 г. данните за РЕВК също са прогнозни.

2

ОТГОВОР НА ПОЛИТИКАТА НА ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

2.1 Изпълнение на специфичните препоръки на Съвета от 2015 г., адресиращи макроикономическите дисбаланси

През юли 2015 г. Съветът прие пет препоръки за България, като четири от тях се фокусират върху следните области, имащи отношение към формирането на макроикономически дисбаланси: фискална политика, банков и небанков финансов сектор, активна политика на пазара на труда и регулаторна рамка по несъстоятелността. Петата препоръка е в областта на средното образование с акцент върху достъпа на децата в неравностойно положение. В точки 3.1.1 до 3.1.5 по-подробно е представен отговорът на политиките. Мерките в областта на фискалната политика, имащи отношение към прилагането на Пакта за стабилност и растеж, са представени в Конвергентната програма.

2.1.1 Специфична препоръка 1

Да предприеме решителни мерки за подобряване на събирането на данъците и за справяне със сенчестата икономика въз основа на цялостен анализ на риска и оценка на предприетите по-рано мерки. Да подобри ефективността на разходите на системата на здравеопазването, по-специално чрез преразглеждане на ценообразуването на здравните грижи и укрепване на извънболничната помощ и първичната медицинска помощ.

⊙ Резюме на прилаганата политика

През 2015 г. се отчита номинално повишение на приходите по КФП от 2.8 млрд. лв. спрямо 2014 г., в резултат на по-доброто макроикономическо развитие и на мерките за повишаване на събираемостта.

През 2016 г. ще продължи изпълнението на мерките от плана за действие към Единната национална стратегия за повишаване на събираемостта на приходите, справяне със сенчестата икономика и намаляване на разходите за спазване на законодателството 2015-2017 г. Прилагането на Националната здравна стратегия, на Закона за здравното осигуряване и на Закона за лечебните заведения ще спомогнат за повишаване ефективността на разходите в сектор Здравеопазване. Размерът на условните задължения в секторите енергетика и железопътен транспорт са обект на допълнителни мерки представени в таблицата по-долу.

⊙ Национален доклад за България за 2016 г.

Съгласно оценката на ЕК България постига „известен напредък“² в изпълнението на СП 1.

ЕК акцентира върху високите разходи за спазване на данъчното законодателство и за събираемостта. Идентифицира липсата на мерки срещу данъчни измами и на оценка на въздействието в Единната данъчна стратегия³ и Плана за действие към нея. Някои от мерките не адресират ключови проблеми, а при други се наблюдава използване на наличните технологии и информация по неподходящ начин. Липсва и широкообхватен анализ на най-важните недостатъци по отношение на събираемостта и на причините за това.

² „известен напредък“ (“some progress”) е степен от следната относителна скала: “no progress”, “limited progress”, “some progress”, “substantial progress”, and “fully addressed”, съгласно бележка под линия №89 от “Commission staff working document – Country report Bulgaria 2016, including an In-Depth Review on the prevention and correction of macroeconomic imbalances”.

³ Единната национална стратегия за повишаване на събираемостта на приходите, справяне със сенчестата икономика и намаляване на разходите за спазване на законодателството 2015–2017 г.

В областта на здравеопазването Комисията се фокусира върху ограничения достъп, аргументирайки се с неефективното разпределение и използване на ресурсите, недофинансирането на системата и с разпространението на неформални плащания. Липсата на политика по отношение на кадрите в системата също допринася за проблемите. Докладът посочва и необходимостта от подобряване на политиката за ценообразуване на лекарствата и за тяхното реимбурсиране.

В областта на дългосрочните грижи основната констатация е, че предоставянето на услугите се извършва в условията на две различни системи – здравната и за социални услуги, и е налице фрагментация на законодателството. Също така, независимо от постигнатия напредък, деинституционализацията на хората с увреждания и на възрастните хора все още протича бавно, а процесът на деинституционализация на деца продължава да бъде финансиран предимно със средства от ЕСИФ.

Допълнителен риск пред устойчивостта на публичните финанси ЕК вижда във възможността за активиране на държавни гаранции по задълженията на държавните предприятия.

⊙ Отговор на политиката

През 2016 г. ще бъде извършен текущ анализ и оценка на изпълнението на Единната данъчна стратегия, като при необходимост тя може да бъде актуализирана.

С въведеното реструктуриране на пакета от медицински услуги, заплащан от НЗОК, и с Националната здравна карта финансовите ресурси се насочват към дейности, които осигуряват цялостния процес на диагностика, лечение и рехабилитация на социално-значимите заболявания и се осигурява механизъм за по-ефективно планиране. Така ще се преустанови процесът на необосновано нарастване на броя на лечебните заведения. Ще продължи извеждането на болнични дейности в амбулаторни условия и през следващите години, заедно с анализ на ефективността. Подборът на договорните партньори на НЗОК ще даде възможност за насочване на средствата към лечебни заведения, осигуряващи комплексно лечение и разполагащи с капацитет за ефективно разходване на ресурсите. Важна роля в механизма има и въведеното проучване на удовлетвореността на пациентите.

С цел устойчиво увеличение на средствата за здравноосигурителни плащания се въведе поетапно увеличаване на размера на вноската⁴, която държавата заплаща за категориите граждани, които тя осигурява. Увеличава се и размерът на средствата, които гражданите с прекъснати здравноосигурителни права внасят, за да възстановят здравноосигурителния си статус⁵.

Въведе се централизирано договаряне на отстъпки на лекарствени продукти. Беше разработена и приета Концепция за централен орган за възлагане на обществени поръчки в сектор „Здравеопазване“, както и необходимата нормативна база. Очакваните ефекти са за икономии съответно от 65 млн.лв. за 2016 г. и 80 млн.лв. за 2017 г. Създадени са и механизми за договаряне на отстъпки при включване на лекарствени продукти в позитивния лекарствен списък и за оценка на здравните технологии. Министерството на здравеопазването въведе нови разпоредби, с които ограничи ценовия диапазон в доплащането от пациента за лекарства от една и съща група до 60% от цената на най-евтиния референтен продукт, както и за регулиране на цените на лекарствени продукти, за които не са били открити цени на производител в референтните за България страни или не е била намерена цена на опаковка.

Продължават усилията за постигане на споразумение за разсрочване/реструктуриране на задълженията на „Холдинг БДЖ“ ЕАД. Обсъждат се варианти за осигуряване на необходимите средства за оздравяване на железниците.

Като част от процеса по либерализация на електроенергийния пазар, през август 2015 г. с договор беше възложено на СБ да предложи модели за постигане на финансова стабилност в сектора, както и за преминаване към пълна либерализация, на базата на които да бъде избран най-подходящия модел за България. Банката следва да предложи и компенсаторен механизъм за покриване на недостига, формиран от разликата между пазарните цени и тези по преференциални договори, както и анализ на възможните решения за енергийно уязвимите потребители.

⁴ През 2016 г. държавата се задължава да заплати 55% от дължимата 8-процентова вноска, като тази сума ще се увеличава с по 5% на година, докато достигне 100% през 2026 г.

⁵ В периода 1 юни - 31 декември 2015 г. здравноосигурителните си права са възстановили 195 726 български граждани.

Табл. 2: Мерки, адресиращи СП 1 (част 1 от Приложение 1)

Област на политиката	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 15 април 2016 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението й (след 1 май 2016 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	9	10
Данъчна политика, подобряване на събираемостта на публичните вземания	Единна национална стратегия за повишаване на събираемостта на приходите, справяне със сенчестата икономика и намаляване на разходите за спазване на законодателството 2015-2017 г.	Изпълнение на План за действие към Стратегията за 2016 г.	Януари 2016 г.	Създадена е Група за наблюдение на изпълнението на Стратегията, вкл. на системата от индикатори за мониторинг и оценка. Изготвяне на отчет за изпълнението на Стратегията през 2015 г. с включени при необходимост препоръки и предложения, въз основа на които може да бъде извършена актуализация на Плана за действие за 2016-2017 г. Осигурена от НАП възможност за извършване на всички видове електронни разплащания на данъци и осигурителни вноски. Плащането на корпоративен данък, ДДС и данъците върху получените възнаграждения за положен труд, в т.ч. данъци върху заплати и вноски за социално осигуряване се извършва само по банков път. Създадена е възможност за подаване по електронен път с КЕП на основните данъчни и осигурителни декларации. Предоставена е опция за подаване на декларации чрез ПИК за самоосигуряващи се лица. Облекчаване на административните режими и процедури и съкращаване на сроковете за предоставяне на услуги от приходните агенции. Текущ анализ на ефектите от изпълняваните мерки в борбата с данъчните измами.	Изготвен и внесен за одобрение в МС доклад с отчет за изпълнение на Стратегията за 2015 г. и евентуални предложения за актуализация, вкл. и анализ на риска. Повишаване на дела на служебно обменяната информация и на използването на съвременни технологии при взаимодействие със задължените лица. Изготвяне на предварителна оценка на въздействието при изпълнението на мерки от Стратегията, когато е необходимо изменение в законодателството. Изготвяне на оценка за изпълнението на мерки от Стратегията в процеса на изпълнението им. Текущ анализ на ефектите от изпълняваните мерки в борбата с данъчните измами.	Декември 2016 г. Април 2016 г. Постоянен	1. Намаляване на сроковете и разходите за спазване на данъчното законодателство; 2. По-кратки срокове за обслужване на задължените лица. 3. Изпълнение на разчетените данъчни приходи	Бр. въведени нови и разширени електронни услуги; Събрани данъчни приходи. Процент подадени по електронен път с КЕП отчетни регистри по ЗДДС заедно със справка-декларация – 97%. Подадени по електронен път годишни декларации по чл. 92 от ЗКПО 61% (за 2014 г., вкл. авансови вноски за 2015 г.) - 85.7% за средни и големи фирми
Повишаване на ефективността на разходите на системата на здравеопазването	Национална здравна стратегия 2014-2020	Изпълнение на Концепция „Цели за здраве 2020“ и на Плана за действие към Националната здравна стратегия 2014-2020. Развитие на човешкия капитал в системата на здравеопазването. Координиране работата на социалната и здравната системи за предоставянето на дългосрочни грижи.	2014 г.	Приета е Наредба 1 за специализациите в системата на здравеопазване, с която се създават облекчени условия за специализация на младите лекари и другите медицински специалисти. Приета е Национална здравна карта, определяща потребностите от лекари, лекари по дентална и медицина и специалисти по здравни грижи в системата на извънболничната помощ. Планирано е увеличение на възнагражденията на работещите в системата за спешна медицинска помощ. Нормативно е регламентирано включването на нов вид персонал в системата на здравеопазването – лекарски асистенти и парамедици. Стартирало е обучение на лекарски асистенти. В процес на подготовка е проект за обуче-	Разширяване и актуализиране на компетенциите на медицинските сестри и акушерки по време на обучението. Обучение на парамедици и лекарски асистенти. Изграждане на единна информационна система за мониториране на персонала в здравеопазването и следене на миграционните процеси като част от националната здравноинформационна система Въвеждане на икономически стимули за повишаване на интереса към обучение и специализация на медицински специалисти в области, в които има сериозен дефицит на кадри Въвеждане на съвременни системи за управление на дейностите по осигуряване на здравословни и безопасни условия на	2020 г.	Подобряване и укрепване на здравния статус, намаляване на здравното неравенство и осигуряване на здравна система с високо качество на медицинските услуги	Постигане на петте основни цели от Стратегическата рамка на политиката на здравеопазването за подобряване здравето на нацията през периода 2014 – 2020 г.

1	2	3	4	5	6	7	9	10
				<p>ние на парамедици.</p> <p>Нормативно е регламентирано създаването на нов вид лечебно заведение – Център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания.</p> <p>Създадена е РГ за изготвяне на наредба, регламентираща интегрираните здравно-социални услуги, свързани с дългосрочни грижи за деца и възрастни</p> <p>Изготвен е проект на концепция за развитие на системата за грижи за деца и семейства</p>	<p>труд в системата на здравеопазване</p> <p>Изграждане на интегрирани здравно-социални услуги, предоставящи дългосрочни грижи за деца с увреждания и възрастни хора</p> <p>Изграждане на центрове за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания</p>			
	<p>Подобряване на механизма на ценообразуване на лекарствените продукти и рационализиране на лекарствената политика</p>	<p>Въвеждане на ясни правила за участниците на фармацевтичния пазар и на добри европейски практики при ценообразуването на лекарствените продукти;</p> <p>Въвеждане за механизъм на оценка на здравните технологии при прилагането на лекарствените продукти;</p> <p>Въвеждане на ефективно лекарствено лечение чрез създаване на възможност за генерично заместване и/или предписване на лекарствени продукти.</p>	2014 г.	<p>Публикувано е ПМС за изменение и допълнение на Наредбата за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти - в сила от 1.12.2015 г.</p> <p>Поддържане на реимбурсен статус на лекарствени продукти, включени в ПЛС.</p> <p>Утвърдени 6 фармако-терапевтични ръководства от НСЦРЛП.</p> <p>Публикувана е Наредба № 9 от 1.12.2015 г. за условията и реда за извършване на оценка на здравните технологии.</p> <p>Създадена е комисия за оценка на здравните технологии</p>	<p>Поддържане на реимбурсен статус на лекарствените продукти.</p> <p>Утвърждаване на фармако-терапевтични ръководства.</p> <p>Въвеждане на механизми за ограничаване на доплащането от страна на пациентите.</p> <p>Създаване на Национална аптечна карта.</p> <p>Въвеждане на възможност в населено място с недостиг на аптеки да осъществяват дейност на втори или следващ адрес аптеки, получили разрешение за търговия на дребно с лекарствени продукти. Въвеждане на механизъм за осигуряване на денонощен достъп до лекарствени продукти за гражданите в области с недостиг на денонощни аптеки. Създаване на „мобилни аптеки“ на територията на населени места, в които няма открита аптека.</p> <p>Подобряване на достъпа до иновативни лекарствени продукти след задължителна оценка на здравните технологии.</p> <p>Промени в нормативната база, касаещи предписването и отпускането на лекарствени продукти</p>	2017 г.	<p>Оптимизиране на разходите на публични средства за лечение</p> <p>Намаляване на цени на лекарствени продукти от позитивния лекарствен списък.</p> <p>Подобрен достъп до здравни грижи</p> <p>Икономии в резултат от въвеждането на централизирано договаряне на отстъпки на лекарствени продукти, които НЗОК заплаща напълно или частично, в размер на 65 млн. лв. за 2016 г. и 80 млн. лв. за 2017 г.</p>	<p>Брой лекарствени продукти с договорени отстъпки</p> <p>Брой лекарствени продукти с намалени цени</p> <p>Брой лекарствени продукти с поддържан реимбурсен статус</p> <p>Брой утвърдени фармако-терапевтични ръководства</p>
	<p>Провеждане на обществени поръчки в сектор „Здравеопазване“ чрез електронна платформа</p>	<p>Изпълнение на Концепцията за централен орган за възлагане на обществени поръчки в сектор „Здравеопазване“</p>	2015 г.	<p>Проведена е обществена поръчка и е сключен договор за разработване на специализиран софтуер за единна национална платформа за търговия с лекарствени продукти за нуждите на лечебните заведения.</p>	<p>Внедряване на информационната система и стартиране на обществени поръчки за сключване на рамкови споразумения за доставка на лекарствени продукти. Провеждане на електронни търгове от лечебните заведения, въз основа на сключените рамкови споразумения.</p> <p>Разширяване на информационната система с включване на платформа за търговия с медицински изделия.</p>	2016 г.	<p>Намаляване на риска от корупция и измами.</p> <p>Постигане на по-ниски цени и по-добро качество</p>	

2.1.2 Специфична препоръка 2

До декември 2015 г. да извърши независим анализ на качеството на активите в цялата банкова система, както и да я подложи на възходящ (отдолу нагоре) тест за устойчивост в тясно сътрудничество с европейските органи. Да извърши преглед на портфейлите за пенсионните фондове и застрахователния сектор. Да преразгледа и подсили надзора в банковия и небанковия финансов сектор, включително чрез укрепване на разпоредбите за гарантиране на депозитите и оздравяване на банките. Да подобри корпоративното управление сред финансовите посредници, включително чрез преодоляване на риска от концентрация и експозициите към свързани лица.

⊙ Резюме на прилаганата политика

Прилаганата политика в областта на банковия сектор беше насочена към прилагане на европейското законодателство по отношение на възстановяването и реструктурирането на банки и повишаване качеството на дейността на банковия надзор⁶. Беше завършена необходимата предварителна подготовка за провеждане на Преглед на качеството на активите и стрес-тест в банковия сектор, като от 15 февруари 2016 г. започна изпълнението на дефинираните от БНБ работни процеси по прегледа на активите в самите банки.

В небанковия финансов сектор прилаганата политика имаше за цел да засили законодателството и надзора върху дейността на компаниите от осигурителния и застрахователния пазар. Бяха извършени промени в КСО⁷ за усъвършенстване на дефинициите за „свързани лица“ и „контрол“ и беше приет нов КЗ, който транспонира в българското законодателство изискванията на Директива 2009/138/ЕО (Платежоспособност II).

Във връзка с провеждането на прегледа на активите на пенсионните фондове и балансите на застрахователите, през септември 2015 г. бе създаден УК. В него участват като членове с право на глас представители от КФН и ЕОЗППО, а като наблюдатели представители от МФ, БНБ, ЕК и ЕОЦКП. През февруари 2016 г. с активното участие на УК, КФН разработи и одобри план с последващи действия и надзорни мерки в случай на необходимост след извършването на прегледите⁸. Бяха публикувани и поканите за независими външни експерти, които да извършат прегледа на активите на пенсионните фондове и на балансите на застрахователите. През март 2016 г. избраният консултант представи проекти на методологиите за извършването на прегледите.

⊙ Национален доклад за България за 2016 г.

Съгласно оценката на ЕК България постига „известен напредък“⁹ в изпълнението на СП 2.

Комисията дава оценка „известен напредък“ във връзка с извършването на ПКА и стрес-тест на цялата банкова система. Същата е и оценката относно засилването на банковия надзор и подобряването на корпоративното управление с оглед преодоляването на риска от концентрация и експозиции към свързани лица.

В областта на небанковия финансов сектор се отчита „ограничен напредък“, като са предприети решителни действия от страна на КФН, която в тясно сътрудничество с европейските институции предприе необходимите стъпки за стартирането на прегледите на активите на пенсионните фондове и на балансите на застрахователите. Те ще бъдат извършени от независими външни експерти и в съответствие с най-добрите международни практики.

⁶ Тези цели са заложили в публикувания от БНБ План за реформиране и развитие на банковия надзор, достъпен тук.

⁷ Обнародван в ДВ, бр. 61 от 11 август 2015 г.

⁸ „Преглед на активите на пенсионните фондове и балансите на застрахователите в България: Последващи действия“. Документът е публично достъпен на сайта на КФН: <http://www.fsc.bg/bg/podnadzorni-litsa/saobshteniya/>

⁹ Виж бележка №2 от стр. 8

⊙ Отговор на политиката

Изготвената от ЕК оценка на изпълнението на поетите ангажименти за реформиране на финансовия сектор е следствие от предприетите през изминалата година поредица от мерки.

Съгласно поетите ангажименти и срокове бяха приети нови ЗГВБ и ЗБН. Приет беше и ЗВПКИИП, въвеждащ изискванията на Директива 2014/59/ЕС за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници. С новосъздадената рамка се въведоха правила за реструктуриране на банки и големи инвестиционни посредници, като УС на БНБ беше определен като отговорен за вземане на решения при реструктуриране на кредитни институции. Създадена е административна структура, която да изпълнява оперативните функции и да подпомага УС на БНБ.

УС на БНБ прие и стартира изпълнението на План за реформиране и развитие на банковия надзор, с краен срок за прилагане на всички набеязани мерки края на 2016 г. Предприети бяха структурни промени в Управление „Банков надзор“, включващи създаване на нови надзорни единици и реорганизиране на съществуващи, които да отговарят на набеязаните приоритети за подобряване на ефективността на надзорния процес.

Прегледът на активите се развива спрямо зададения график за проекта. След избора на консултант по проекта и извършената адаптация в методологията на ЕЦБ, съобразно бизнес моделите на местния пазар и преобладаващите рискови фактори, на 23 декември 2015 г. БНБ изпрати до банките детайлни инструкции и изисквания за подбор на доставчици на услуги (AQR Providers), които ще осъществяват основната част от дейностите по прегледа на активите в банките. След детайлна оценка на офертите на потенциалните доставчици на услуги от страна на БНБ и нейния външен консултант бяха потвърдени избраните от банките фирми. От 15 февруари 2016 г. започна същинската работа на доставчиците на услуги, като към 25 март 2016 г. е приключила оценката по първия етап „Политики, процеси и преглед на счетоводната политика“, както и работата по втория етап „Кредитна извадка и валидиране на данните“. На база на резултатите от тези работни блокове, започна и работата по работни блокове 3, 4 и 5, свързани с генерирането на случайна извадка, преглед на кредитни досиета и оценка на обезпеченията. Паралелно с това се подготвя и методологията за провеждането на стрес-тест, който ще използва за база резултатите от прегледа на активите.

Предвижда се Прегледът да завърши до началото на юли, след което ще се проведе стрес-тест и ще се извърши анализ на резултатите. Паралелно с процеса на Преглед на активите банките ще актуализират плановете си за възстановяване, така че да отчетат резултатите от прегледа. Окончателните резултати от Прегледа и стрес-теста ще бъдат оповестени през август.

Разработен е проект на ЗИД на КСО от КФН, в който са предвидени промени за подобряване на корпоративното управление на ПОД, включително посредством възприемането на изисквания от Директива Платежоспособност II по отношение на лицата, които притежават квалифицирано участие в капитала на ПОД и неговата система за управление. Усъвършенстван е режимът на инвестиране на средствата на пенсионните фондове и са ограничени възможностите за инвестиране в свързани лица чрез въвеждането на забрани за инвестиране във финансови инструменти, издадени от лица, които са част от група, в която ПОД е дъщерно дружество, за придобиване от пенсионните фондове на активи от лица, които са част от групата, в която ПОД е дъщерно дружество, и за придобиване от такива лица на активи, собственост на фондовете.

Също така в съответствие с мярката за засилване на надзора са развити контролните функции на банката-попечител. Предложени са и други важни изменения и допълнения, насочени към усъвършенстване на нормативната уредба на допълнителното пенсионно осигуряване с цел гарантиране защита на интересите на осигурените лица и пенсионерите, като напр. развиване на фазата на изплащане, доколкото действащата регламентация до известна степен е в противоречие с установени в теорията и международната практика правила, повишаване на изискванията към лицата, осъществяващи дейността по осигурително посредничество и др.

Прегледите на активите на пенсионните фондове и на балансите на застрахователите ще стартират на 15 юли 2016 г. Документите са в процес на разглеждане от УК и КФН. Те следва да бъдат одобрени до края на април 2016 г. След отчитане на резултатите от прегледите ще се анализира и необходимостта от осъществяването на стрес-тестове на балансите на застрахователите.

Табл. 3: Мерки, адресиращи СП 2 (част 2 от Приложение 1)

Област на политиката	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 15 април 2016 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението (след 1 май 2016 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	9	10
Банков надзор	Преглед на качеството на активите и стрес-тест на целия банков сектор	Обстойно преглеждане на счетоводните политики и правила, както и проверка за адекватното счетоводно отразяване на притежаваните от кредитните институции активи в банковия им портфейл. Резултатите от извършения преглед се използват като входни данни за стрес-тест на цялата банкова система	25.11. 2015 г.	Избран консултант за ПКА (трето - четвърто тримесечие на 2015 г. Изготвяне на методология за ПКА четвърто тримесечие на 2015 г. и първо на 2016 г. Изготвяне на списък с дружества, отговарящи на изискванията и с голям опит и избор на дружество от страна на банките (първо тримесечие на 2016 г.) Начало на ПКА (15 февруари 2016 г.) Приключени етапи – работата по първите два работни блока: оценката по първия етап „Политики, процеси и преглед на счетоводната политика“, както и работата по втория етап „Кредитна извадка и валидиране на данните“ (първо тримесечие на 2016 г.)	Генериране на случайна извадка, преглед на кредитни досиета и оценка на обезпеченията (второ тримесечие на 2016 г.) Приключване на ПКА и представяне на резултатите пред БНБ за целите на стрес-теста (трето тримесечие на 2016 г.) Стрес-тест (трето тримесечие на 2016 г.) Определяне на мерките от страна на банките за попълване на евентуален недостиг на капитал (трето тримесечие на 2016 г.) Определяне на публичната комуникационна стратегия (трето тримесечие (юли 2016 г.) Обявяване на резултатите от ПКА и стрес-теста (август 2016 г.)	Август 2016 г.	Актуално и пълно отразяване на кредитния риск в баланса на банковата система	
	Подобряване на нормативната рамка за осъществяване на рисков базирана надзорна дейност	Провеждане на цялостен преглед на наредбите, вътрешните правила и наръчниците, регламентиращи надзорната дейност, с цел привеждането им в съответствие с Базелските принципи.		В процес на подготовка е Наръчник на банковия надзорен процес, за чието разработване е проведена техническа мисия от МВФ.	Подготовка на законодателни промени с цел разширяване на правомощията за надзорни мерки, като освобождаване не само на членове на ръководни и надзорни органи, а и на ръководен персонал; налагане на изискване за ротация на одиторите на банките и достъп до по-широка информация за тяхната работа. Стартиране на цялостен преглед на наредбите, вътрешните правила и наръчниците, регламентиращи надзорната дейност, и привеждането им в съответствие с Базелските принципи. Приемане на Наръчник на банковия надзорен процес.	Септември 2016 г. Септември 2016 г.	Подобряване на ефективността и ефикасността на Банков надзор	
Банкова несъстоятелност	Въвеждане на института на временния синдик при банкова несъстоятелност	Законодателни промени за въвеждане на института на временния синдик при банкова несъстоятелност	Средата на март 2015 г.	Приет ЗИД на Закона за банковата несъстоятелност			Подобряване на ефективността и ефикасността при процедура на банкова несъстоятелност.	
Засилване на надзора и законодателство-то в небанковия финансов сектор	Преглед на настоящото законодателство, засягащо оценяването на активите на пенсионните фондове и изготвяне на	Преглед на настоящото законодателство, засягащо оценяването на активите на пенсионните фондове и изготвяне на предложения за законодателни промени	Май 2015 г.	Изготвен проект на ЗИД на КСО, в който са предложени текстове, регламентиращи упражняването на ежедневен контрол от страна на банката попечител относно оценяването на активите на пенсионните фондове и изчисляването на стойността на един дял.	Изпращане на МФ за съгласуване на окончателния вариант на ЗИД на КСО.	Април 2016 г.	Усъвършенстване на нормативната уредба и засилване на упражнявания от банките-	Приет законопроект.

1	2	3	4	5	6	7	9	10
	предложения за законодателни промени						попечители контрол върху оценката на активите на пенсионните фондове.	
Засилване на надзора в небанковия финансов сектор	Преглед на активите на пенсионните фондове и преглед на застрахователния пазар	Преглед на активите на пенсионните фондове и на балансите на застрахователите.	Май 2015 г.	<p>Проведена е открита процедура по ЗОП и е избран външен консултант през декември 2015 г., който ще разработи двете методологии за прегледите и ще координира тяхното провеждане.</p> <p>На 27.01.2016 г., с РМС бяха одобрени допълнителни разходи по бюджета на КФН за 2016 г., необходими за сключване на договора с консултанта, който беше подписан през февруари 2016 г.</p> <p>През февруари 2016 г. бяха одобрени и публикувани последващите действия след извършването на прегледите.</p> <p>Публикувани са поканите за независими външни експерти, които да извършат прегледа на активите на пенсионните фондове и на балансите на застрахователите.</p> <p>През март 2016 г. бяха представени проекти на методологиите от външния консултант.</p>	<p>Одобряване от КФН на списъка с лицата, които ще извършат прегледите (април 2016 г.).</p> <p>Назначаване на лицата, които ще извършат прегледите (юни 2016).</p> <p>Провеждане на прегледите - в периода 15 юли – 15 октомври 2016 г.</p> <p>Изготвяне на окончателни доклади от консултанта – до средата на ноември 2016 г.</p> <p>Публикуване на докладите на сайта на КФН (декември 2016 г.)</p> <p>Организиране и провеждане на оценка на въздействието (стрес-тест за оценка на цялостния ефект) от влизане в сила на предложените законодателни промени, относно дейността и организацията на пенсионните дружества и ефектите от предвидените нови инвестиционни ограничения спрямо капиталовия пазар (септември 2016 г.).</p> <p>Разработване и приемане на комуникационна стратегия за възстановяване на доверието в 3-месечен срок от приключване на провеждането на прегледите.</p>	Декември 2016 г.	Осигуряване на по-пълна представа за състоянието на двата сектора; Укрепване на общественото доверие в небанковия финансов сектор.	Извършена оценка на въздействието от предлаганите промени в законодателството; Оценяване на риска от неплатежоспособност или капиталов недостиг на застрахователите и предприемане на надзорни мерки в случай на недостиг на собствени средства за покритие на приложимите капиталови изисквания; Извършен преглед на активите на 27 пенсионни фонда и на балансите на 54 застрахователни компании.
	Цялостен преглед на законодателството, регламентиращо дейността на пенсионните фондове	Цялостен преглед на законодателството, регламентиращо дейността на пенсионните фондове.	Май 2015 г.	Подготвен проект на ЗИД на КСО от КФН, в който се предвижда усъвършенстване на режима на инвестиране на средствата на пенсионните фондове, както и укрепване на корпоративното управление на пенсионно-осигурителните дружества. В проекта на ЗИД на КСО, изготвен от КФН, са възприети и изисквания от Директива 2009/138/ЕО (Платежоспособност II) относно лицата, които притежават квалифицирано участие в капитала на пенсионно-осигурителното дружество и неговата система за управление, вкл. управлението на риска, вътрешния контрол и вътрешния одит.	Изпращане на МФ за съгласуване на окончателния вариант на ЗИД на КСО.	Април 2016 г.	Ограничаване възможностите за инвестиции в свързани лица; Укрепване на корпоративното управление на пенсионно-осигурителните дружества.	Приет законопроект.
	Извършване на преглед на действащото законодателство относно	Въвеждане на разпоредбите на Директива 2009/138/ЕО (Платежоспособност II) и Директива 2013/36/ЕО (CRD IV). Отправяне на покана към независими	Май 2015 г.	С приетия от НС през декември 2015 г. КЗ, в българското законодателство се транспонира изискванията на Директива 2009/138/ЕО (Платежоспособност II).	Изпращане на покана до външния консултант или на други компании с висока международно призната репутация и/или ЕОЗППО за извършване на преглед на	Октомври 2016 г.	Гарантиране осъществяването на ефективен надзор.	Изготвяне на предложения за нови законодателни промени в

1	2	3	4	5	6	7	9	10
	правоощията на КФН	външни институции за извършване на преглед на действащото законодателство относно правоощията на КФН, в съответствие с правилата на ESMA и EIOPA относно стриктното и еднакво прилагане на европейското законодателство от националния регулатор с цел да се изготвят предложения за укрепване на надзора.			действащото законодателство относно правоощията на КФН, за съответствие с правилата на ЕОЦКП и ЕОЗППО относно стриктното и еднакво прилагане на европейското законодателство от националния регулатор и с цел изготвяне на предложения за укрепване на надзора. Поканата ще бъде изпратена преди публикуването на резултатите по Програмата за оценка на финансовата система (FSAP) за небанковия финансов сектор.			резултат от прегледа с цел подобряване на правоощията на КФН.
	Цялостно описание на структурата на собствеността на пенсионните фондове	Извършване на цялостно описание на структурата на собствеността на пенсионните фондове чрез провеждане на преглед на действащото законодателство, уреждащо сделките между свързани лица. Въз основа на констатациите ще се предложат изменения, които да разширят обхвата на определението „свързани лица“ и „контрол“.	Май 2015 г.	С приетия от НС и обнародван в ДВ, бр. 61 от 11 август 2015 г. ЗИД на КСО, са извършени промени в определенията за „свързани лица“ и „контрол“. В допълнение, в проекта на ЗИД на КСО, подготвен от КФН, са развити забраните и ограниченията, касаещи инвестирането на средствата на пенсионните фондове, и са предвидени необходимите във връзка с това дефиниции на термините „група“, „дружество майка“ и „дъщерно дружество“. В законопроекта се предлагат и допълнителни изисквания за идентификация на акционери, притежаващи повече от 1% от капитала на пенсионноосигурителното дружество.	Изпращане на МФ за съгласуване на окончателния вариант на ЗИД на КСО.	Април 2016 г.	Ограничаване на възможността за инвестиции в свързани лица; Подобряване на надзора над акционерите в пенсионноосигурителните дружества.	Приет законопроект.

2.1.3 Специфична препоръка 3

Да изготви интегриран подход за групите, намиращи се в маргинално положение на пазара на труда, по-специално възрастните работници и младите хора, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение. След консултации със социалните партньори и в съответствие с националните практики да създаде прозрачен механизъм за определяне на минималната работна заплата и на минималните социалноосигурителни вноски с оглед на тяхното въздействие върху бедността сред работещите, разкриването на работни места и конкурентоспособността.

⊙ Резюме на прилаганата политика

Последните промени на политиката за подобряване на достъпа до пазара на труда на най-уязвимите групи имат за цел по-доброто адаптиране на предоставяните услуги към индивидуалните потребности на лицата. Създадени са условия и за интегрирано предоставяне на услуги. Съвместни екипи на АЗ и АСП в ЦЗСП предоставят комплексни услуги съобразени с индивидуалните потребности на представителите на уязвимите групи. Целта е превенция на социалното изключване и осигуряване на плавен преход от пасивно получаване на помощи към заетост. От 1 януари 2016 г. са в сила нови законодателни мерки за повишаване качеството на услугите чрез аутсорсване на услуги за подкрепена заетост и въвеждане на дуално обучение и разширяване на обхвата на посредническите услуги по заетостта чрез включване на дейности за мотивиране за активно поведение на пазара на труда. Насърчават се самостоятелната заетост и способността за бърза адаптация към пазара на труда. Осигуряват се възможности за обучение, за придобиване на професионална квалификация и за ключови компетенции, чрез които максимален брой лица да подобрят трудовите си възможности за заетост. С оглед удължаване на активния трудов живот на лицата на възраст 55 и повече години се прилагат инициативи насърчаващи заетостта и обучението.

По отношение на младежката заетост в средносрочен план усилията са насочени към подобряване качеството на образованието с цел намаляване на несъответствията между търсените и предлаганите умения на пазара на труда. На младежите, включително и на неактивните, се предоставят възможности за работа, обучение, чиракуване или стаж. Целта на политиката е разработването и прилагането на достатъчно разнообразни мерки и действия за интервенции, определени в зависимост от профила на младежите. За съгласуваното им изпълнение са сключени 107 споразумения за местно сътрудничество между бюрата по труда и заинтересовани страни на местно ниво (общини, училища, регионални инспекторати на МОН, младежки неправителствени организации, представители на работодателски и синдикални организации на местно ниво). В областта на доходите от труд и жизнения стандарт се провежда политика, изградена на база на обективни принципи и механизми за защита на доходите и жизнения стандарт на нископлатените работници и на „работещите бедни“.

⊙ Национален доклад за България за 2016 г.

Съгласно оценката на ЕК България постига „ограничен напредък“ в изпълнението на СП 3.

Европейската комисия констатира, че повишаването на дела на дългосрочната безработица се свързва основно с ограничения обхват на програмите за активиране. Липсата на обмяна на данни между службите по заетостта и социалните служби води до пропуски в обхвата на дългосрочно безработните.

Като основни причини за незаетите работни места в секторите с висококвалифицирана работна сила ЕК изтъква липсата на достатъчно кадри (IT специалисти, доктори, медицински сестри, инженери) и емиграцията, докато при нискоквалифицираната работна ръка това най-вероятно са неблагоприятните условия на труд, например ниското заплащане и ненормираното работно време. По отношение на младежката заетост по-голяма част от мерките, които таргетират безработни младежи, се фокусират основно върху такива със средно или висше образование, а не върху нискоквалифицираните, в т.ч. и ромите.

Като основен недостатък на активните мерки на пазара на труда ЕК посочва преобладаващата субсидирана заетост вместо прилагането на мерки за обучения, квалификация и преквалификация. В до-

пълнение, ограничените критерии по отношение на работодателите, получаващи субсидия за заетост, имат негативен ефект върху дългосрочната устойчивост на работните места.

ЕК за пореден път отбелязва, че България все още не е разработила прозрачни механизми за определяне на МРЗ и на минималните социално-осигурителни прагове.

⊙ Отговор на политиката

За подобряване на възможностите за заетост на дългосрочно безработните и нискоквалифицираните лица ще се прилагат съществуващи мерки и програми за обучение и заетост, новите мерки в ЗНЗ, както и новите проекти финансирани по ОП РЧР 2014–2020 г., голяма част от които са насочени към трудовата интеграция на групи в неравностойно положение на пазара на труда, вкл. продължително безработни и нискоквалифицирани лица.

С цел гарантиране на последователност и непрекъснатост на подкрепата на безработните лица съвместни екипи на АЗ и АСП ще предоставят комплексни услуги на лицата от уязвимите групи. За адаптиране на услугите към индивидуалните потребности ще продължат да работят мениджъри на случай, психолози и медиатори (младежки и ромски). Важна роля за започване на работа на първичния пазар на труда имат ателиета за търсене на работа и трудовите борси.

В краткосрочен план за преодоляване на недостига от висококвалифицирани специалисти в сферата на ИКТ са предприети необходимите законодателни мерки, като е въведена и по-облекчена процедура за издаване на разрешение тип „Синя карта“ за граждани на трети държави. В дългосрочен план усилията са насочени към увеличаване приема на студенти в специалности в областта на ИКТ. Информация за недостиг от специалисти в определени икономически дейности предоставят средносрочните и дългосрочните прогнози за търсенето и предлагането на труд изготвени от МТСП.

За подобряване на възможностите за заетост на младежите продължава изпълнението на мерките от НПИЕГМ 2014–2020 г. Ще продължат да работят младежките медиатори, чиято основна дейност е свързана с функцията на посредник между икономически неактивните младежи и институциите, които им предоставят подходящи социални, здравни, образователни и др. услуги, както и посреднически услуги по заетост. През 2016 г. ще се изпълняват проекти по ОП РЧР 2014–2020 г., по които се предоставят обучение и заетост на младежи, като с приоритет ще бъдат включвани продължително безработни, нискоквалифицирани, неактивни и младежи от ромски произход.

В условията на ограничено създаване на нови работни места ще продължи разкриването на субсидирани работни места в съчетание с различни видове обучения, вкл. такива на работното място. Предоставят се възможности за обучения, както на безработни, така и на заети лица, вкл. чрез ваучери за обучение. Работодателите кандидатстват с проекти, в които предвиждат обучения съобразени с изискванията на създадените нови работни места. Обучението на безработни лица от уязвимите групи на пазара на труда се осъществява и по проекти на социалните партньори. Прилага се комплексен подход, включващ предоставяне на обучения, стажуване и заетост. Голяма част от успешно завършилите професионално обучение ще бъдат наети за период не по-малък от 3 месеца на първичния пазар на труда или на субсидирани работни места, като финансирането ще бъде споделено между държавата и работодателите.

В рамките на НПДЗ за 2016 г. е увеличено финансирането (от 5.8 млн. лв. през 2015 г. на 14.8 млн. лв. през 2016 г.) за работодателите от частния сектор, които осигуряват заетост на безработни лица по насърчителни мерки от ЗНЗ, докато съфинансирането от страна на държавния бюджет по насърчителните мерки се запазва в размер на 300 лв. В резултат на увеличаването на размер на МРЗ нараства финансовия ангажимент от страна на работодателите от 16.7% (при МРЗ от 360 лв. за периода 01.01.2015–30.06.2015 г.) и 21.1% (при МРЗ от 380 лв. за периода 01.07.2015–31.12.2015 г.) през 2015 г. на 28.6% (при МРЗ от 420 от 01.01.2016 г.) през 2016 г.

Продължава работата по разработването на механизъм за определяне размера на МРЗ и на МОД, като се очаква механизмите да бъдат готови през първата половина на 2016 г.

Табл. 4: Мерки, адресиращи СП 3 (част 3 от Приложение 1)

Област на политиката	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 15 април 2016 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението й (след 1 май 2016 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	9	10
Интегриране на младежите на пазара на труда	Изпълнение на НПДЗ за 2016 г. и на Националния план за изпълнение на европейската гаранция за младежта 2014 - 2020 г.	Изпълнение на мерки за активиране на неактивни младежи от Национална програма „Активиране на неактивни лица“ и от операция „Активни“ по ОПРЧР	2015 г.		Сключване на договори с бенефициенти и изпълнение на проектните дейности.	2017 г.	2 млн.лв.от ДБ; 26 млн.лв. по ОПРЧР	1. 3 000 активирани младежи до 29 г.; 2. Неактивни участници от 15 до 29 г. извън обучение или образование – 8 700.
		Осигуряване на заетост, вкл. стажуване и чиракуване, на безработни младежи на възраст до 29 г. чрез мерки по програма „Старт на кариерата“, по ЗНЗ (чл.36, чл.41, чл.41а), по операция „Младежка заетост“ и операция „Обучения и заетост на младите хора“, Операции „Обучение на възрастни, преминали курсове за ограмотяване“ по ОПРЧР	2014 г.	По схема „Младежка заетост“ до 25 март 2016 г. в заетост са включени нови 1 264 младежи По схема „Обучения и заетост за младите хора“ е стартирал първи етап на набиране на заявки от работодатели, в които безработните лица ще бъдат насочвани директно към свободни работни места. Общият брой на подадените заявки е 777, в които са заявени 12 976 работни места. Броят на лицата, включени в заетост към 25.03.2016 г. е 9541 лица.	Набиране на заявки от работодатели и включване в заетост на лицата. По схема „Обучения и заетост за младите хора“ предстои стартиране на втори етап на набиране на заявки от работодатели, при които лицата ще имат възможност първо да бъдат включени в обученията, а след това в заетост.	2018 г.	10.2 млн.лв. от ДБ; 155 млн.лв. по ОПРЧР.	1. 6 000 младежи до 29 г. включени в заетост, от които 3 562, включени в заетост в мерки и програми за младежи; 2. Безработни лица до 29 г. най-малко 8 000; 3. Безработни участници от 15 до 29 г. – 23 000.
Интегриране на възрастните на пазара на труда	Изпълнение на НПДЗ за 2016 г.	Трудова интеграция на възрастните хора чрез включване в обучение и заетост по програми и мерки в т.ч. Операции „Обучение на възрастни, преминали курсове за ограмотяване“, „Обучения и заетост“ и „Ново работно място“ по ОПРЧР, Програма „Помощ за пенсиониране“ и мерки по ЗНЗ (чл. 55а, чл.51, ал.1).	2015 г.	На 25.03.2016 г. по схема „Обучения и заетост“ е стартирал първи етап на набиране на заявки от работодатели, в които безработните лица ще бъдат насочвани директно към свободни работни места.	Предстои обявяване на процедурата по операцията „Обучение на възрастни, преминали курсове за ограмотяване“. Предстои стартиране на набиране на заявки от работодатели за свободни работни места по операцията „Обучения и заетост“. Предстои сключване на договори с бенефициентите и изпълнение на проектните дейности по операцията „Ново работно място“. Разработване на концепция за създаване на секторни фондове за обучение. Включване в заетост на безработни лица, както и стартиране на втори етап на набиране на заявки от работодатели, при които лицата ще имат възможност първо да бъдат включени в обученията, а след това в заетост.	2016 г.	2 млн.лв. по ДБ; 191 млн.лв. по ОПРЧР.	1. Безработни с ниска степен на образование (под средното - ISCED 3) – 6 600; 2. 7 000 лица над 50 г. включени в заетост и обучение, от които 714 лица над 50 г. включени в заетост по мерки и програми за лица над 50 г.; 3. Неактивни и безработни лица над 29 г. – 7 400; 4. Безработни и неактивни участници – най-малко 7 500 лица.
	Подобряване на политиките на пазара на труда	Изпълнение на мерки по ОПРЧР за модернизиране на дейността на АЗ и предоставяне на по-качествени услуги за търсещите и предлагащите работа. 1. Операция „Подобряване качеството и ефективността на публичните услуги за уязвимите групи на пазара на труда и работодателите“. 2. Операция „Национална EURES мрежа“. 3. Операция „Центрове за заетост и социално подпомагане“.	Юли 2015 г. Q1 2016 г. Юли 2015 г.	По операцията „Подобряване качеството и ефективността на публичните услуги за уязвимите групи на пазара на труда и работодателите“ е сключен договор с АЗ. До края на декември 2015 г. са проведени 9 процедури в 9-те ДРСЗ за избор на трудови медиатори – назначени са 390 лица. Проведени са 9 процедури в 9-те ДРСЗ за избор на кариерни консултанти – назначени са 25 лица. Проведени са 10 процедури в 9-те ДРСЗ и ЦА за избор на професионални трудови консултанти – назначени са 22 лица. Сключени са 5	Предстои изпълнение на проектните дейности. По операцията „Центрове за заетост и социално подпомагане“ предстои да функционира 40 центрове за заетост и социално подпомагане.	2018 г.	ОПРЧР – 48.25 млн. лв.	1. Заети лица в институциите на пазара на труда, обхванати в мерки по програмата – най – малко 2 000 заети лица включени в дейностите по схемата 2. Търсещи работа лица, на които са предоставени подпомагачи услуги EURES– 120 000. 3. Брой създадени и

1	2	3	4	5	6	7	9	10
				<p>договора за наем.</p> <p>По операцията „Центрове за заетост и социално подпомагане“ е сключен договор с бенефициент МТСП.</p> <p>Изготвено е техническо задание за избор на изпълнител за информираност и публичност; Изготвен и утвърден е анализ на прилаганите методи на работа и процеси; Изготвена и утвърдена е Методика за работа на съвместните ЦЗСП по отношение на предоставяните административни услуги.</p>		2016 г.		работещи ЦЗСП – минимум 40.
Доходите от труд и жизнения стандарт	Разработване на прозрачни насоки за изменение на законоустановения размер на МРЗ и на механизъм за определяне на МОД	Идентифициране на проблеми и възможни насоки за създаване на прозрачни механизми	2015 г.	Направена е оценка на конкретни механизми/критерии за определяне на МРЗ. На основата на резултати от анализи ще продължи диалога със социалните партньори до окончателното приемане на механизъм за определяне размера на МРЗ и на прозрачни насоки за договаряне на МОД. Изготвен е План за действие за разработване на механизмите.	Изготвена и независима оценка на въздействието на МРЗ.	Юни 2016 г.		

2.1.4 Специфична препоръка 4

Да приеме реформата на Закона за училищното образование и да увеличи участието в образователната система на децата в неравностойно положение, особено на ромите, като подобри достъпа до качествено образование в началните класове.

⊙ Резюме на прилаганата политика

Приетият в края на 2015 г. ЗПУО ще осигури устойчивост на политиките в сектора на средното образование. Той отразява настъпилите промени в общественото развитие и отговаря на очакванията за по-качествен и пълноценен образователен процес чрез въвеждане на нова образователна структура; гарантиране на достъпа до образование и намаляване на броя на необхванатите и отпаднали ученици; повишаване качеството на образованието; осигуряване на справедлив и гъвкав финансов модел; гарантиране на ефективно партньорство и дефиниране на отговорностите на всички участници в образователния процес; създаване на условия за прилагане на интегрирани политики с другите публични сектори за постигане целите на образованието.

Нови моменти в политиката са въвеждането на ново разбиране за образователните стандарти и националната квалификационна рамка. Приобщаващото образование вече е регламентирано като неизменна част от правото на образование. Осигурява се активното участие на родителите. Новата образователна структура¹⁰ в системата на училищното образование осигурява вертикална и хоризонтална проходимост в системата, възможности за смяна на избора, предуниверситетска подготовка, както и тясно профилирано и професионално образование в последните 2 години. Със създаването на новия вид училище – „обединено“ (от I до X клас) учениците от малки населени места или тези, чиито семейства са в затруднено финансово положение, ще имат възможност да завършат първи гимназиален етап в родното си място. Професионалните гимназии и училища вече ще могат да осъществяват професионално обучение във втори гимназиален етап (XI и XII клас) и по пътя на обучение чрез работа¹¹. Въвежда се статут на училище с национално значение и се дава възможност за развитие на иновативни училища.

Важен инструмент за превенция на отпадането от училище е поетапното въвеждане на целодневна организация на учебния ден от V до VII клас. Предоставената автономия на училищата да разработват учебни планове и програми за разширена и допълнителна подготовка позволява да бъдат посрещнати потребностите на учениците. Развитие получават самостоятелната, индивидуалната, дистанционната, както и комбинираната форми на обучение. Регламентирани са и възможностите за валидиране на компетентности в неформалното обучение и информалното учене.

⊙ Национален доклад за България за 2016 г.

Съгласно оценката на ЕК България постига „известен напредък“ в изпълнението на СП 4.

Европейската комисия за пореден път поставя акцента върху трудностите пред уязвимите групи (напр. роми и ученици от бедни семейства) във връзка с достъпа и завършването на образование, особено в селските райони. Продължава да е налице силната зависимост между социално-икономическия статус и възможностите за образование. Все още е ограничен и достъпът до образование на децата с увреждания в резултат на лошата инфраструктура, липсата на квалифициран персонал и скритите разходи. Според Комисията механизмите за включваща подкрепа на уязвимите ученици следва да са насочени и към техните родители и учители.

⊙ Отговор на политиката

До влизането на ЗПУО в сила¹² ще бъдат осигурени необходимите условия и предпоставки за правилното му прилагане чрез създаването на по-ясна и работеща нормативна уредба. Към него не се пред-

¹⁰ Основна образователна степен с два етапа: начален (I – IV клас) и прогимназиален (V – VII клас), и средна степен с два етапа: първи гимназиален етап (VIII – X клас) и втори гимназиален етап (XI и XII клас)

¹¹ Дуално обучение

¹² В сила от 01.08.2016 г.

вижда правилник за прилагането му, което води до намаляване на обема от нормативни актове в системата. Ще бъдат положени усилия и за осигуряване по-доброто познаване и прилагането ѝ от страна на участниците в образователния процес.

Изготвяният ДОС за приобщаващо образование ще акцентира върху подобряване условията за равен достъп до образование и върху качеството му за децата и учениците от етническите малцинства. Важен елемент в тази насока е целодневната организация на учебния процес за осигуряване на по-добра адаптация към училищния живот, на разнообразни възможности за развитие и за прилагане на индивидуален подход при обучението.

С цел развитие на капацитета на институциите за осъществяването на процеса на приобщаващо образование и осигуряване на неговата устойчивост се провеждат обучения на специалисти и учители от училищата работещи с деца със СОП за повишаване на техните знания, умения и компетентности и за усъвършенстване на екипната работа и сътрудничеството между всички тях. Планирани са и тематични специализирани обучения, свързани с подпомагането на включващото обучение на децата и учениците със сензорни увреждания, с умствена изостаналост, с множество увреждания, със специфични нарушения на способността за учене, с хиперактивност и дефицит на вниманието, с деца и ученици от аутистичния спектър. Осигурени са и средства за подобряване на образователната инфраструктура на детски ясли и градини, основни, средни и висши училища.

Табл. 5: Мерки, адресиращи СП 4 (част 4 от Приложение 1)

Област на политиката	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 15 април 2016 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението й (след 1 май 2016 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	9	10
Реформа в областта на предучилищното и училищното образование	Осигуряване на необходимите условия и предпоставки за правилното прилагане на ЗПУО чрез поясна и работеща нормативна уредба	Разработване на ДОС		Утвърдени са следните ДОС: за учебния план; за общообразователната подготовка; за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала.	Изготвяне на 16 проекти на ДОС, регламентирани в чл.22 на ЗПУО.	Август 2016 г.	Осигурени условия за прилагане на ЗПУО.	Текуща стойност 3 стандарта, целева стойност-19 ДОС.
Подобрен достъп до качествено образование на децата в неравностойно положение и особено ромите	Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства 2015-2020 г. и План за нейното изпълнение	Подобряване достъпа до образование и повишаване качеството на образованието на деца и ученици от етническите малцинства	Януари 2016 г.		Апробиране на модел за мониторинг на образователната интеграция на деца и ученици от етнически малцинства; Осъществяване на анализ на потребностите от дезагрегация в национален план; Изграждане на електронна платформа за набиране и популяризиране на добър опит, базирана на сайта на МОН.	Декември 2016 г.	Подобрен достъп до образование и осигуряване на качеството на образованието на деца и ученици от етническите малцинства	Апробиран модел за мониторинг на образователната интеграция на деца и ученици от етнически малцинства – текуща стойност; Осъществен анализ на потребностите от десегрегация в национален план; Изградена електронна платформа за набиране и популяризиране на добър опит, базирана на сайта на МОН - текуща стойност.
	Операция BG05M20P001-3.002 „Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства и/или търсещи или получили международна закрила“ по ОП НОИР	Подобряване на условията за равен достъп до училищно образование; засилване на мотивацията на ученици и родители за участие в образователния процес; повишаване на качеството на образованието в училищата, в които се обучават интегрирано ученици от различни етноси; допълнителни занимания с ученици, за които българският език не е майчин за компенсиране на пропуските при усвояване на учебния материал.	Ноември 2015 г. - срок за подаване на проектни предложения	Февруари 2016 г. - приключване на оценката на подадените проектни предложения; Април 2016 г.- втора оценителна сесия на проектни предложения;	Изпълнение на проектните предложения	2018 г.	Бр. ученици и младежи от етнически малцинства (включително роми), участващи в мерки за образователна интеграция и реинтеграция – 18 750; БФП - 25	Бр. ученици и младежи от етнически малцинства (включително роми), интегрирани в образователната система – текуща стойност 0, целева стойност - 15 000.

1	2	3	4	5	6	7	9	10
							млн.лв.	
	Операция BG05M20P001-3.003 „Осигуряване на условия и ресурси за изграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на включващо обучение – фаза 1“ по ОП НОИР проект BG05M20P001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“	Създаване на условия за изграждане на образователна среда, насърчаваща личностното развитие, както и успешната реализация и социализация; Постигане на по-високо качество и подобър достъп до образование чрез създаване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения, за включващо обучение на деца и ученици със СОП и на подкрепяща среда за включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение.	Декември 2015 г.	Проект BG051PO001 – 4-1.07 „Включващо обучение“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007-2013“ постигна поставените общи и специфични цели. За периода на изпълнение на проект „Включващо обучение“ в шестте основни дейности са обхванати общо над 3000 деца и ученици със СОП и деца от предучилищна възраст в риск от обучителни затруднения. Общият брой на обхванатите специалисти и учители, в т.ч. и учители по учебни предмети и други от съответното училище, членове на екипите за ресурсно подпомагане, е над 2000 души.	Избор на нови ЦДГ/ОДЗ и училища и назначаване в тях на педагогически специалисти – ресурсни учители, психолози, логопеди и др., с оглед подкрепа на децата и учениците със СОП.	2017 г.		Бр. ЦДГ/ОДЗ за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения-текуща стойност – 0; целева стойност -33; Бр. деца и ученици със СОП, включени в процеса на включващо обучение. текуща стойност - 0; целева стойност – 1800.
	Подобряване на материалната база в образователни институции	Строителство, реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на образователни институции – детски ясли и градини, основни, средни и висши училища Подобряване на достъпа до качествено приобщаващо предучилищно и училищно образование	2014 г.	Одобрена ОПРР 2014-2020. Стартирали процедури за предоставяне на БФП по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ и Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“	Изпълнение на проекти по ПО 1 и ПО 3 на ОПРР 2014-2020	2023 г.	390 млн. лв. по ОПРР 2014-2020	Капацитет на подпомогнатата инфраструктура, предназначена за грижи за децата или образование - целева стойност - 180 447 лица, (базова стойност - 0).

2.1.5 Специфична препоръка 5

С цел подобряване на инвестиционния климат да подготви всеобхватна реформа на правната уредба на несъстоятелността въз основа на най-добрите международни практики и експертен опит, и по-специално да подобри механизмите за реструктуриране преди несъстоятелност и за извънсъдебно реструктуриране.

⊙ Резюме на прилаганата политика

Правителството полага сериозни усилия за усъвършенстване на правната рамка на производството по несъстоятелност в посока към неговото ускоряване и към премахване на недостатъците на законовата уредба, в т.ч. и на тези, даващи възможност за манипулиране и за злоупотреби, причиняващи умишлени вреди на добросъвестни кредитори. Ниската ефективност на процедурите по несъстоятелност мотивира предприемане на законодателни промени за съкращаване на сроковете на процедурите и за въвеждане на процедура по стабилизация, предшестваща тази по несъстоятелността. Предприети са и конкретни действия за повишаване институционалния капацитет на съдилищата.

Промените в политиката следва да доведат до увеличаване на правната сигурност и предвидимостта за икономическите субекти. Развитието на рамката ще допринесе за оздравяване на предприятията в риск от неплатежоспособност, освобождаване на ресурси, вложени в непродуктивни дейности и стимулиране на кредитирането, осигурявайки повече гаранции при поемането на предприемачески риск. В средносрочен план това ще доведе до намаляване размера на дълга на частния сектор.

⊙ Национален доклад за България за 2016 г.

Съгласно оценката на ЕК България постига „ограничен напредък“ в изпълнението на СП 5.

Европейската комисия изтъква необходимостта от добре структурирана и функционираща рамка на несъстоятелността, позволяваща плавен процес на разрешаване на проблемите със задължениостта и минимизиране на загубата на стойност на активите. Наличните недостатъци на рамката затрудняват изплащането на задълженията и увеличават несигурността по отношение на оценката на корпоративните баланси.

Неефективността на някои от големите съдилища и голямата им пренатовареност изискват спешни действия за повишаване на капацитета им, специализацията им и балансираното разпределение на натовареността на съдиите. Комисията счита, че липсват важни елементи за подобряване качеството на правораздаване или че същите се предоставят в ограничена степен.

⊙ Отговор на политиката

В процес на подготовка е ЗИД на ТЗ, с който ще се осигурят възможности за предприемане на повече и по-ефективни мерки за предотвратяване обявяването в несъстоятелност чрез оздравяване на предприятието, включително и когато е налице реална опасност от неплатежоспособност. Целта е чрез създаване на ефективна процедура, включително и възможност за споразумение постигнато преди откриване на производството по несъстоятелност, да се договори реструктуриране на задълженията, да се създадат условия за оздравяване и стабилизация на предприятието и продължаване на дейността му.

За повишаване ефективността на производството по несъстоятелността се работи и съвместно със Световната банка по доклад относно несъстоятелността и правата на кредиторите¹³. Въз основа на резултатите от анализа, в него ще се изготвят и необходимите изменения в уредбата на несъстоятелността. Същевременно, предвидени са и обучения на съдиите за по-ефективно прилагане на процедурата по несъстоятелност. В началото на 2016 г. са извършени и промени в реда за подбор, квалификация и контрол върху синдиците.

Продължава изпълнението на дейностите по финализиране на взаимосвързаността между Регистъра по несъстоятелност и системите за управление на документи на съдилищата за автоматично подаване

¹³ „Наблюдение на стандартите и уредбата за България“ (ICR ROSC)

в ТР на всички съдебни актове по процедури по несъстоятелност, които подлежат на публикуване в регистъра.

Предприети са мерки и за решаване на проблема с навременното подаване на годишни финансови отчети на дружествата чрез по-ефективен контрол в случай на неизпълнение на задължението за своевременно подаване на годишните финансови отчети и улесняване на процеса за подаване на годишни финансови отчети.

За противодействие на корупцията се изпълняват мерките от плана към Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България 2015–2020 г. В края на октомври 2015 г. в Главна дирекция “Национална полиция” на МВР е създаден сектор „Противодействие на корупцията в администрацията”.

Табл. 6: Мерки, адресиращи СП 5 (част 5 от Приложение 1)

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 15 април 2016 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението й (след 1 май 2016 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	9	10
Регулаторна рамка на несъстоятелността	Цялостен анализ на уредбата на търговската несъстоятелност и подобряване на механизмите за стабилизация преди несъстоятелност	Преразглеждане на регулаторната рамка за производството по несъстоятелност, предотвратяване на злоупотреби с права, предоставяне на възможност за оздравяване и стабилизация на предприятието, включително и когато е налице реална опасност от неплатежеспособност. Финализиране на взаимосвързаността между информационния модул по несъстоятелността на ТР и четирите системи за управление на документи на съдилищата.	Април 2015 г.	Изготвен ЗИД на ТЗ за въвеждане на превантивна процедура по стабилизация, предшестваша процедурата по несъстоятелност. Изготвен ЗИД на ЗОЗ с цел преодоляване на неясноти и празноти в закона, свързани с приложението на конкретни разпоредби, постигане на единство и непротиворечивост на уредбата, Нормативно се обезпечава както преминаването на дейността на съществуващата като самостоятелно юридическо лице към министъра на правосъдието администрация на Централния регистър на особените залози към Агенцията по вписванията, така и цялостната електронизация на регистъра на особените залози, с цел предоставяне на електронни услуги и превръщането на регистъра в публично достъпна база данни за вписаните обстоятелства и обявените актове по ЗОЗ. Организиране на обучения на съдии, разглеждащи търговски дела. Осигуряване на възможност за автоматично подаване до ТР на всички съдебни актове за процедури по несъстоятелност, подлежащи на публикуване в Регистъра.	Приемане на ЗИД на ТЗ от МС. Приемане на ЗИД на ТЗ от НС. Приемане на ЗИД на ЗОЗ от НС. Провеждане на обучения на съдии, разглеждащи търговски дела. Въвеждане в експлоатация на обмена на данни между системата по несъстоятелността, деловодните системи на съдилищата и ТР.	Април 2016 г. Април 2016 г. Декември 2016 г.	Предотвратяване на злоупотреби с права, предоставяне на възможност за оздравяване и стабилизация на предприятието; Създаване на гаранции за законосъобразно протичане на процесите и възвръщане на доверието на гражданите и бизнеса при упражняване на правото на договаряне и стопанска инициатива.	
Независим финансов одит	Подобряване на контрола върху задължителния одит на корпоративните финансови отчети, засилване на надзора върху одиторските компании, и гарантиране на споделена отговорност в случаи на измами и некоректно отчитане	Приемане на нов ЗНФО, с цел транспониране на Директива 2014/56/ЕС на ЕП и на Съвета от 16 април 2014 г. за изменение на Директива 2006/43/ЕО относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети.	2015 г.	Създадена е междуведомствена РГ за подготовка на нов ЗНФО. Подготвен проект на нов ЗНФО.	Приемане от МС. Приемане от НС.	Април 2016 г. Юни 2016 г.		

2.2 Политики за повишаване конкурентоспособността на икономиката

В този подраздел се представя развитието на политики с принос за повишаване конкурентоспособността на икономиката. Включени са мерки, адресиращи идентифицирани в Националния доклад за България за 2016 г. предизвикателства като: ниската ефективност на централната и местната администрации, липсата на прозрачност при обществените поръчки, както и наличието на рестриктивни регулаторни рамки по отношение на някои режими.

2.2.1 Бизнес среда и инвестиции (в т.ч. трети стълб от Плана „Юнкер“)

☉ Резюме на прилаганата политика

България е сред първите държави членки на ЕС, предприели самостоятелни действия на национално ниво за премахване на регулаторните пречки пред инвестициите. През май 2015 г. бе създадена РГ за идентифициране на основните пречки пред инвестициите в страната. Работната група изготви анализ, въз основата на който бяха изведени десет основни проблемни области¹⁴, сред които попадат, както такива пряко свързани с инвестиционния процес, така и по-широки предизвикателства пред бизнес средата.

През август 2015 г. МС одобри¹⁵ анализа и създаде десет МРГ за всяка от съответните области с цел да разработят мерки, които да доведат до подобряване на инвестиционния климат и повишаване на инвестиционната активност. Работните групи ще приключат работа до средата на април 2016 г., след което МС ще одобри план за действие. С цел осигуряване на устойчив напредък в усилията за подобряване на инвестиционната среда ще бъде разработен и механизъм за наблюдение и контрол върху изпълнението на плана за действие.

В началото на 2016 г. бе приет изцяло нов ЗОП, който влиза в сила на 15.04.2016 г. Разширява се обхватът на предварителния контрол, осъществяван от АОП. Предвижда се контролът на случаен избор да започне да се упражнява от 01.09.2016 г. Важни характеристики на промените са повишаването на прозрачността и предвидимостта на процеса по възлагане на поръчки, както и включените облекчения от административно естество. Продължава работата за въвеждане на национален централизиран едноплатформен модел за електронно възлагане на обществени поръчки. Поетапното въвеждане на електронното възлагане започва от 2016 г., като първоначално ще се реализира чрез осигуряване на задължителна електронна комуникация между възложителите и участниците, включително електронно подаване на оферти. До 2020 г. следва да се въведат напълно всичките му етапи.

В процес на изпълнение е Третият план за действие за намаляване на административната тежест за бизнеса за периода 2015–2017 г.¹⁶

Продължават усилията за подобряване на административното регулиране, в т.ч. за опростяване на процедурите за предоставяне на административни услуги на местно и регионално ниво. С включването на оценката на въздействие върху МСП ще се намали регулаторната тежест върху бизнеса и съответно свръхрегулирането.

С нормативното регламентиране през март 2015 г. се утвърждава комплексното административно обслужване. Предприети са действия за въвеждане на нови за българската администрация подходи по предоставяне на административни услуги.

¹⁴ 1) присъединяване към мрежите на техническата инфраструктура; 2) разрешителни за строителство; 3) несъгласуваност на административните процедури, свързани с реализацията на инвестиционните намерения и забавяне при предоставяне на услугите от централната и местната администрация; 4) често променящо се законодателство; 5) отсъствие на изградена пътна инфраструктура или лошо състояние на съществуващата такава; 6) липса на специалисти в търсени от бизнеса области и лошо качество на професионалното образование; 7) независимост на съдебната система и корупция; 8) ниска ефективност на правната рамка за разрешаване на спорове; 9) административни процедури във връзка с международния стокообмен и съпътстващи разходи при внос и износ; 10) време за плащане на данъци.

¹⁵ С РМС № 617 от 12 август 2015 г.

¹⁶ Одобрен от МС на 27 май 2015 г.

Важна област за създаване на благоприятна за инвеститорите регулаторна, институционална и административна среда е управлението на отпадъците, предвид и насърчаване използването им като ресурси, в полза на „кръговата“ икономика. С изготвените законодателни промени се цели ограничаване на „сивия“ сектор и на нелоялната конкуренция в търговията с вторични суровини. Облекчава се и административната тежест, посредством актуализиране и опростяване на приложенията за попълване от лицата, които пускат на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци.

За осигуряване на стандартна и съвместима среда за по-добро административно обслужване на гражданите и бизнеса продължава усъвършенстването на централните системи за електронното управление и на процесите за предоставяне на електронни административни услуги. Изготвеният проект на ЗЕИ цели постигането на по-висока степен на ефективност на функционирането на електронното управление в България, ориентирано към гражданите и бизнеса; осигуряването на подходящо равнище на сигурност на електронните трансакции и оперативна съвместимост на средствата за електронна идентификация. Фокус в усилията за намаляване на бюрокрацията ще бъде поставен и към унифицирането на общинските услуги.

⊙ **Отговор на политиката (вж. Табл. 7)**

Табл. 7: Мерки в областта на бизнес средата за повишаване конкурентоспособността на икономиката (част 6 от Приложение 1)

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 15 април 2016 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението й (след 1 май 2016 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	9	10
Подобряване на бизнес средата	Разширяване на ex ante контрола на АОП	Създаване на нормативна основа за разширяване обхвата на предварителния контрол. Поетапно разширяване на ex ante контрола, осъществяван от АОП	Април 2016 г.	Влиза в сила новият ЗОП.	Прилагане на разширения обхват на контрола на процедурите на договаряне без обявление и въвеждане на нов вид контрол. Въвеждане на предварителен контрол на случаен избор.	Постоянен след септември 2016 г.	Ефективно използване на национални и европейски средства	Тарифа за таксите, електронни варианти на стандартизирани образци и т.н.
	Укрепване на административния капацитет на АОП	Изпълнение на Националната стратегия за развитие на сектор обществени поръчки 2014-2020 г. Анализ и обосновка на административния капацитет на АОП, в съответствие с новия ЗОП	Април 2016 г.		Институционално укрепване на АОП Подобряване ефикасността на ex-ante контрола, и на извършването на проверки на случаен принцип.	Септември 2016 г.	Намаляване на риска от корупция и измами	
	Повишаване на прозрачността и предвидимостта на процеса по възлагане на обществени поръчки в МВР	Идентифициране на съществуващи корупционни рискове и практики при възлагането на обществени поръчки в МВР и изготвяне на концепция-модел на решение.	Декември 2015 г.	Събрана и систематизирана информация за възложителите в МВР. Извършва се аналитичната част - различни анализи по предоставената информация.	Финализиране на аналитичната част и обективизиране на концепция-модел на решение по възлагане на обществените поръчки в МВР.	Май 2016 г.	Намаляване на риска от корупция и измами Постигане на по ниски цени и по добро качество	
	Въвеждане в специалните закони на принципа на „мълчаливо съгласие“	Министерството на икономиката ще създаде междуведомствена работна група, която да представи предложението за реалното прилагане на мълчаливото съгласие, в това число и предложения за закони, в които да се въведе мълчаливото съгласие.	Март 2016 г.	Определяне състава на работната група.	Първо заседание до Април 2016 г.	Декември 2016 г.	Реално прилагане на принципа на "мълчаливо съгласие"	Бр. удостоверителни и регистрационни режими.
Намаляване на срока и разходите за достъп до техническа инфраструктура и облекчаване на процедурите по присъединяване на бизнеса към електричество, газ и вода.	Съкращаване на сроковете и облекчаване на процедурите за достъп до електричество и за присъединяване на бизнеса към техническа инфраструктура.	Август 2015 г.	В област „Свързване с електричество“ от представените 6 процедури съгласно методологията на класацията „Правене на бизнес“ на СБ отпада една процедура. Процедурата „Закупуване на материали“ се обединява с процедурата „Външни дейности по присъединяването, изпълнявани от електроразпределителните дружества“.	Продължаване работата с компетентните ведомства (МРРБ, МЗХ, МОСВ, НСОРБ) и с останалите заинтересовани страни, имащи отношение към проблема, за подобряване на условията за бизнес и за намиране на оптимални решения на проблемите пред инвеститорите.	Декември 2016 г.	Намаляване на броя на процедурите и времето, необходимо на бизнеса за присъединяване към техническа инфраструктура.	Време за присъединяване към електропреносната мрежа - намалено с 9 дни и 1 процедура. Свързването с електричество ще се изпълнява с 5 процедури и в срок от 121 дни.	

1	2	3	4	5	6	7	9	10
				В област „Достъп до водоснабдяване“ беше изготвен анализ на присъединяването на предприятие към мрежата за водоснабдяване, в който са отчетени брой процедури, срокове и разходи. Присъединяването към водоснабдяване се състои от 6 процедури. Тази област предоставя възможност за избор от страна на инвеститорите на срока за изпълнение на процедурите. Експресната услуга е с продължителност 25 дни, докато обикновена услуга отнема 95 дни.				
	Изпълнение на Трети план за действие за намаляване на административната тежест 2015-2017г.	Опростяване на изисквания, произтичащи от национално и европейско законодателство	2015 г.	В периода януари – март 2016 г. е изготвен отчетен доклад към 31.12.2015 г. за третия план за действие, който в момента е на етап междуведомствено съгласуване. През периода юли – декември 2015 г. са изпълнени 21 мерки от третия план за действие, 3 от които предсрочно. В резултат административната тежест за бизнеса е намалела със 104.5 млн.лв. годишно или с 21.7% от планираното намаление с 30%. Брой променени нормативни актове – 5. Брой променени и отменени задължения за информирание – 18. Брой институции, създали техническа възможност за електронен обмен на информация по мерките, включени в плана за действие – 2.	До края на септември 2016 г. предстои изготвянето на отчетен доклад към края на юни 2016 г. за третия план за действие и приемането му от МС.	2017 г.	Намалена административна тежест за бизнеса с 30%, което съответства на спестени разходи за бизнеса годишно общо около 144.5 млн. лв.	Целеви стойности: 1. Бр. изменени нормативни актове – 25; 2. Бр. опростени задължения за информирание за бизнеса – 66; 3. Бр. институции, създали техническа възможност за електронен обмен на информация по мерките, включени в плана за действие – 15.
	Електронна идентификация и автентификация на граждани за използване на електронни услуги	Разработване на подзаконовни нормативни актове към ЗЕИ. Създаване на център за електронна идентификация за извършване на проверка за валидност на издадените удостоверения за електронна идентичност.	2016 г.	Приемане на ЗЕИ	Разработване на подзаконовни нормативни актове. Създаване на център за електронна идентификация.	2017 г.	4 млн.лв. ОП „Добро управление“	Целеви стойности: 1. Бр. разработени на подзаконовни нормативни актове към ЗЕИ; 2. Създаден център за електронна идентификация.
	Развитие на базова техническа инфраструктура, насочена към бизнеса	Подобряване на условията за икономическа активност. Подобряване/надграждане и реконструкция на съществуваща или строителство/ развитие на нова техническа инфраструктура, свързана с бизнеса и предприемачеството	2015 г.	Одобрена ОПРР 2014-2020 г. Отворени процедури за предоставяне на БФП по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“.	Стартиране на изпълнението на проекти по ОПРР 2014-2020 в рамките на Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ за зони за въздействие с потенциал за икономическо развитие от ИПГВР.	2023 г.	ОПРР 2014-2020 г. - 164 млн.лв.	Обща площ на рехабилитираната земя (целева стойност – 172 хектара)
	Намаляване на административната и регулаторна тежест за бизнеса при управлението на отпадъците	Предприемане на законодателни промени с цел облекчаване на административната тежест, ограничаване на „сивия“ сектор и на рисковете за околната среда при дейностите с третиране на отпадъци.	2014 г.	Изготвен и с проведени обществени консултации е проект на ЗИД на ЗУО.	Внасяне за одобрение от МС на проект на ЗИД на ЗУО. Изготвяне и приемане на съответната подзаконова нормативна база.	2020 г.	Рационално използване на природните ресурси, посредством увеличаване	Оптимизирани административни режими и процедури

1	2	3	4	5	6	7	9	10
							на количества-та рециклирани и оползотворени отпадъци.	
	Намаляване на административната тежест за гражданите и бизнеса	Изпълнение на Първия, Втория и Третия пакет от мерки за намаляване на регулаторната тежест	2013 г.	1. Отпадане или облекчаване - 7 режима; 2. Намаляване на срока по 14 режима; 3. Намаляване на таксите по 7 режима; 4. Намаляване на изискуемите документи по 22 режима; 5. Опростяване на процедурата по 11 режима.	Приемане на нормативни промени от МС и внасяне в НС.	Декември 2016 г.		1. Спестени годишни разходи за гражданите и бизнеса (50 млн. лв.); 2. Спестено време на гражданите и бизнеса (1 500 000 дни).
	Внедряване на услуги на принципа „Епизоди от живота“ и „Бизнес събития“	Анализ на съществуващи практики, изготвяне на списък с потенциалните услуги на двата принципа и пилотно внедряване.	2016 г.	В момента нормативната уредба не позволява предоставяне на административни услуги от тип "епизоди от живота".	Анализ на съществуващите практики в България и ЕС при предоставяне на услуги на принципа „Епизоди от живота“ и „Бизнес събития“. Определяне на услуги от типа „Епизоди от живота“ и „Бизнес събития“ и създаване на каталог. Създаване на нормативна рамка за предоставяне на услуги от типа „Епизоди от живота“ и „Бизнес събития“. Внедряване на 2 приоритетни услуги от типа „Епизоди от живота“ и „Бизнес събития“.	Декември 2017 г.		Текуща стойност: 0 Целева стойност: внедрени минимум 2 приоритетни услуги от типа „Епизоди от живота“
	Ограничаване на корупционните практики в общините чрез намаляване на административната тежест върху малкия и среден бизнес	Анализ и оценка на риска на съществуващи корупционни практики в общините при осъществяване на различните видове разрешителни регистрационни и др. режими и услуги и мерки за превенция	Февруари 2016 г.	Предварително проучване, събиране и систематизиране на информацията от общините относно корупционни практики.	Анализ и оценка на риска относно наличие на корупционен риск при осъществяване на различните видове регистрационни разрешителни и лицензионни и мерки за превенция.	Декември 2016 г.	Намаляване на риска от корупция и измами при общинските услуги и подобряване на бизнес средата	
	Стандартизиране и опростяване на общински услуги	Уреждането на процесите на услугите с нормативен акт на централен орган Установяване на трайна и еднотипна практика по предоставянето на тези услуги	2016 г.	С наредба на МРРБ са унифицирани услугите, свързани с гражданската регистрация.	Определяне на услуги за стандартизиране и унифициране. Разработване на модели за реинженеринг на работните процеси. Въвеждане на 17 стандартизирани общински услуги.	Декември 2017 г.		Внедрени 17 стандартизирани общински услуги
	Идентифициране на корупционни рискове и практики при осъществяване на контролната и санкционна дейност на администрацията	Анализ и оценка на риска на съществуващи корупционни рискове и практики при осъществяването на контролната и санкционна дейност на администрацията. Модел на решение	Октомври 2016 г.	Изготвена идейна концепция за извършване на анализ на риска.	Събиране на информация, систематизиране и оценка на риска.	Май 2017 г.	Намаляване на риска от корупция при санкционната и контролна дейност на администрацията	

2.2.2 Публична администрация

⊙ Резюме на прилаганата политика

В областта на публичната администрация усилията са в посока оптимизиране на институционалната среда и по-ефективно използване на ресурсите при предоставянето на публични услуги.

Пътната карта за изпълнение на Стратегията за развитие на държавната администрация 2015–2020 г.¹⁷ актуализира действащата стратегическа рамка и осигурява по-дългосрочно планиране на мерките и дейностите. Приета е Концепция за въвеждане на задължителен централизиран подбор за заемане на длъжност в държавната администрация и ЗИД на Закона за държавния служител¹⁸, който е внесен в Народното събрание.

През 2016 г. ще приключи процеса по нормативното регламентиране на оценката на въздействието, на внедряването на нейните етапи и ключови аналитични стъпки в общите процедури по изготвяне на нормативни актове, както и на задължителното провеждане на онлайн обществени консултации на Портала за обществени консултации.

Продължава надграждането на съществуващите и изграждането на нови централни системи на електронното управление. Приета бе и се изпълнява Пътна карта¹⁹ за изпълнение на Стратегия за развитие на електронното управление в Република България за периода 2015–2020 г.

⊙ Отговор на политиката (вж. Табл. 8)

¹⁷ РМС № 1033 от 30 декември 2015 г.

¹⁸ РМС № 186 от 21 март 2016 г.

¹⁹ Приета с РМС на 23 март 2016 г.

Табл. 8: Мерки в областта на публичната администрация за повишаване конкурентоспособността на икономиката (част 7 от Приложение 1)

Област на политиката	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 15 април 2016 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението й (след 1 май 2016 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	9	10
Публична администрация	Институционализация на оценка на въздействието Задължително провеждане на обществени консултации на Портала www.strategy.bg	Нормативното регламентиране на оценката на въздействието. Внедряване на нейните етапи и ключови аналитични стъпки в общите процедури по изготвяне на нормативни актове. Задължителното провеждане на онлайн обществени консултации на едно място ще улесни гражданите, бизнеса. Повишаване гражданското участие в управлението.	Февруари 2015 г.	ЗИД на ЗНА е одобрен с РМС 664 от 01 септември 2015 г. Законопроектът е приет от НС на първо четене.	Приемане на ЗИД на ЗНА. Приемане на наредба за обхвата, методологията и минималното съдържание на ОВ. Актуализиране на Ръководството за изготвяне на оценка на въздействието на законодателството.	Декември 2016 г.	Повишена прозрачност на процеса по разработване на политики и вземане на решения	Намален бр. на промените в нормативните актове.
	Въвеждане на централизиран етап на конкурсите за държавни служители	Въвеждане на централизиран етап на конкурса при постъпване на работа в държавната администрация и при преназначаване/мобилност на ръководна длъжност за първи път.	Април 2015 г.	Одобрен от МС и внесен в НС проект на ЗИД на ЗДСл.	Приемане на ЗИД на Закона за държавния служител Разработване на онлайн платформа Разработване на тестове	Декември 2017 г.	Повишена прозрачност и обективност при подбора на служители	Намаляване на назначенията без конкурс (под 400 служители за 2017 г., 0 за 2020 г.)
	Публикуване на публична информация в отворен, машинночитим формат	Публикуване на набори от данни в отворен машинночитим формат.	Февруари 2016 г.	Приет с РМС № 214 от 2016 г. списък с набори от данни, които да се публикуват в отворен формат на Портала за отворени данни до края на 2016 г. Списъкът съдържа 304 набори от данни.	Публикуване на наборите от данни, съгласно приетия от МС списък с набори от данни, които да се публикуват в отворен формат на Портала за отворени данни до края на 2016 г. от МС. Приемане на Наредба за стандартните условия за повторно използване на информация от обществеността и за нейното публикуване в отворен формат.	Декември 2016 г.	Създадена възможност за повторна употреба на наличната в администрацията информация	Текуща стойност: 141 набора Целева стойност: 445 набора от данни
Мрежови индустрии – ИКТ	Инвентаризация на ИКТ инфраструктура за нуждите на е-управление	Извършване на одит на ИКТ ресурсите на централната и местна администрация. Съставяне на карта на ИКТ ресурсите. Извършване на анализ и създаване на предпоставки за налагане на модел за следене и оптимизация на разходите за изграждане и поддръжане на интегрирана среда за развитие и функциониране на е-управление. Подпомагане процеса на изграждане на среда за е-управление.	2016 г.	Сключен договор с Управляващия орган.	Преценка на реалните възможности за изграждане на среда за електронното управление и преминаване към облачна организация на ИКТ ресурсите на администрацията на база на Единната електронна съобщителна мрежа.	2017 г.	2 млн.лв. по ОП „Добро управление“	Бр. извършени физически инвентаризации на централни, областни и местни администрации

3

НАПРЕДЪК ПО ОТНОШЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ ЦЕЛИ ПО СТРАТЕГИЯТА „ЕВРОПА 2020“

Табл. 9: Напредък в изпълнението на националните цели по Стратегия „Европа 2020“

Национална цел	2013	2014	2015	2020
Заетост на населението на възраст 20-64 г.	63.5%	65.1%	67.1%	76%
Заетост за населението на възраст 55-64г.	47.4%	50.0%	53%	53%
Намаляване на равнището на безработица сред младежите (15-29 г.)	21.8%	17.7%	14.4%	7%
Инвестиции в НИРД в % от БВП	0.64%	0.8%		1.5%
Дял на енергията от ВИ в брутно крайно енергийно потребление	19%	18%		16%
Повишаване на енергийната ефективност				25%
Дял на енергията от ВИ в брутно крайно енергийно потребление на транспорта	5.6%	5.3%		10%
Недопускане увеличаване нивата на парникови газове (GHG) извън обхвата на ЕСТЕ с повече от 20% до 2020 г. спрямо 2005 г.	-3.5%			20%
Дял на преждевременно напусналите образователната система	12.5%	12.9%	13.1%	11%
Дял на 30-34 годишните със завършено висше образование	29.4%	30.9%	32.1%	36%
Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване	1 527 500	1 578 300	1 585 800 ²⁰	260 000

Източник: Евростат

3.1 Национална цел за заетост

☉ Мерки на политиката

Активната политика на пазара на труда обхваща широк набор от посреднически услуги, обучението и заетостта, които от една страна предоставят възможности на търсещите работа лица да започнат работа, а от друга насърчават разкриването на работни места. Основен инструмент за изпълнението ѝ е НПДЗ като се очаква да се осигури заетост на над 21 000 безработни и обучение на близо 11 000 безработни. През 2016 г. с посредничеството на бюрата по труда се очаква 194 хил. лица да започнат работа на несубсидирани работни места. По ОПРЧР 2014–2020 г. също ще се подкрепя изпълнението на целите на националната политика по насърчаване на заетостта.

В изпълнение на политиката за насърчаване на инвестициите, по реда на ЗНИ, ще продължи насърчаването на инвестиционни проекти, създаващи работни места във високотехнологични производства и услуги, както и в райони с висока безработица, за интегрирано противодействие на негативните тенденции в инвестиционната активност и заетостта и за намаляване на регионалните различия в социално-икономическото развитие. През 2016 г. е планирано сертифицирането на 11 инвестиционни проекта с обща стойност на инвестициите от 270 млн. лв. и предвиждащи разкриването на 540 нови работни места. Предвижда се насърчаването на 7 от сертифицираните проекти с обем на инвестициите по тях от 100 млн. лв. и разкриващи 270 нови работни места.

Продължава изпълнението на насърчителната мярка за „зелени работни места“, регламентирана в ЗНЗ като през 2015 г. са разкрити общо 106 работни места. Устроените на работа безработни лица са 112, от които 43 са продължително безработни. Работодателите, ползващи преференция по насърчителната мярка, са 29. Допълнителни значителни възможности за генериране на „зелена“ заетост ще се осигуряват от инвестициите в дейности, допринасящи за устойчивото управление на водния сектор и на отпадъците, превенцията на риска от наводнения и свлачища и оценяването и опазването на биологичното разнообразие.

²⁰ Данните са предварителни.

Табл. 10: Мерки, адресиращи НЦ за заетост (част 8 от Приложение 1)

Област на политиката	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 15 април 2016 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението й (след 1 май 2016 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	9	10
Заетост	Изпълнение на НПДЗ за 2016 г.	Мерки и програми за намаляване на безработицата сред групи в неравностойно положение на пазара на труда. Трудово посредничество, предоставяно от бюрата по труда за започване на работа на първичния пазар на труда.	Януари 2016 г.	Приет НПДЗ за 2016 г. с Решение на МС.	Изпълнение на мерките от Плана.	2016 г.	73 млн.лв.	21 000 безработни включени в заетост 11 000 безработни включени в обучение 194 000 започнали работа на първичния пазар на труда
Насърчаване на инвестиции, създаващи работни места във високотехнологичните сектори и в районите с висока безработица	Финансови стимули за създаване на работни места в предприятията в сектори с висока добавена стойност.	Издаване на сертификати за клас инвестиция и приоритетен проект по ЗНИ. Отпускане на финансови средства за прилагане на насърчителните мерки по ЗНИ, включително за частично възстановяване на разходите за осигуровки на работодателя за разкритите нови работни места. Операция „Специфични обучения за заети лица“ по ОП РЧР	2013 г. Q3 2016 г.	Към април 2016 г. е издаден един сертификат по ЗНИ за инвестиция клас „А“ за проект, предвиждащ разкриването на 400 нови работни места във високотехнологична дейност от производствения сектор. Инвестициите по проекта са на стойност 7.6 млн. лв.	За периода 1 май 2016 г. – 31 декември 2018 г. е планирано да бъдат сертифицирани 43 проекта по ЗНИ на обща стойност от 1 020 млн. лв., предвиждащи създаване на 600 нови работни места. В рамките на периода е планирано предоставянето на насърчителни мерки на 29 от сертифицираните проекти с общ обем на инвестициите от 367 млн.лв., предвиждащи създаването на 1 035 нови работни места. Предстои операцията „Специфични обучения за заети лица“ да се одобри от КН на ОП РЧР.	2018 г. 2019 г.	Ръст на инвестициите и заетостта във високотехнологичните сектори и в районите с висока безработица. Постъпления в бюджета под формата на платени данъци и осигурителни и здравни вноски в резултат на осъществяването на икономическите дейности.	1. Коефициент на заетост в сектори с висока добавена стойност (промяна); 2. Дял на новосъздадени работни места в сектори с висока добавена стойност (като % от всички новосъздадени работни места по сертифицирани по ЗНИ проекти) - 75.3% за 2015 г.; 3/ Заети лица – 4 000 по операция „Специфични обучения за заети лица“.
Подобряване на достъпа и повишаване качеството на професионалното образование	Въвеждане на дуално образование	Въвеждане на дуално образование по две професии от СППОО в сферата на туризма и електротехниката в изпълнение на проект по Българо-швейцарска програма за сътрудничество	Март 2016 г.	Разработване и утвърждаване на учебни планове и учебни програми за дуално професионално образование по нови три професии - готвач, техник на енергийни системи и инсталации и електротехник;; Разработване на ситуационен профил на двете професии; Обучения на учители от професионалните гимназии и на наставници от фирмите за осъществяване на практическо обучение в реална работна среда	За всяка нова учебна година ще бъдат включвани по две нови професии	2019 г.		Въведено дуално образование по две нови професии от СППОО; За 2016 г. - в сферата на туризма и електротехниката.
	Въвеждане на кредити в системата на ПОО – операция по ОП НОИР	Разработване на ДООИ за придобиване на квалификация и на модулни учебни пакети (учебни планове, програми и Национални изпитни програми). Обучение на екипи за разработване на	2016 г.	Одобрено проектно предложение от КН по ОП НОИР	Разработване на ДООИ за придобиване на квалификация по 20 пилотни професии от СППОО, основани на подхода „единици резултати от ученето“. Разработване на модулни учебни пакети	2018 г.	Създаване отворена и гъвкава образователна среда, приспо-	1. Бр. професионални гимназии и ЦПО, обучаващи по пилотните професии;

1	2	3	4	5	6	7	9	10
		ДОИ за придобиване на квалификация по професии от СППОО.			(учебни планове, програми и Национални изпитни програми) за 20 професии от СППОО за постигане на резултатите от учене, определени в ДОИ. Провеждане на обученията за разработване на модулни учебни планове и модулни учебни програми и НИП. Обучение на екипи за разработване на ДОИ за придобиване на квалификация по професии от СППОО.		собена към нарастващите съвременни изисквания на пазара на труда и осигуряваща условия за ефективното използване на наличния човешки ресурс	2. Бр. ученици, започнали обучението си по новите модулни учебни планове и програми; 3. Бр. обучаеми в ЦПО, успешно преминали най-малко един обучителен модул по новите ДОИ.
	Система за кариерно ориентиране в училищното образование	Изпълнение на Проект „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“ по ОП НОИР, който надгражда едноименния проект, финансиран по ОП РЧР и изпълняван през периода 31.01.2012 г. - 31.12.2015 г.	2016 г.	Наети 150 консултанти в ЦКО. Формирани местни екипи за съдействие и подпомагане към 28 РИО.	Създаване и апробиране в 42 пилотни училища на Програма за кариерно ориентиране на учениците. Обучение на педагогически специалисти от пилотните училища и на кариерни консултанти от центровете за кариерно ориентиране. Създаване и прилагане на модел „Училище - пазар на труда“ към Националния портал за кариерно ориентиране на учениците за информиране и ориентиране относно възможностите за трудова и професионална реализация на завършващите средно образование. Създаване на инструменти за ранно кариерно ориентиране на застрашените от отпадане ученици и за ученици със СОП.	2017 г.	Създадени условия за усъвършенстване на професионалните умения и усвояване на нови знания от ученици чрез разработване на система за кариерно ориентиране	1. Бр. ученици, обхванати от системата за кариерно ориентиране – Целева стойност - 100 000 2. Бр. подкрепени центрове за кариерно ориентиране Целева стойност – 28
Политика за учене през целия живот	Стимулиране на ученето през целия живот	Изпълнение на НСУЦЖ 2014-2020 г. Взаимодействие със заинтересовани страни за изпълнение, мониторинг и оценка на политиката за УЦЖ в рамките на НКГУЦЖ Изпълнение на ЕПУВ – III етап Изпълнение на Работната програма на НЗП на ЕРАLE	2016 г.	Разработен проект на План за действие за 2016 г. Предстои внасяне в МС след проведено обществено обсъждане – март-април 2016 г. Създаване на Национална платформа „Обединени за ученето на възрастни“ февруари-март 2016 г. Координация и подкрепа на институции и организации, отговорни за попълване на данните в Националната платформа за учене през целия живот 2020 във връзка с мониторинга и оценката на изпълнението на Плана за действие за 2015 г. - март-април 2016 г.	Разработване на 2 бр. универсални логически матрици: за изготвяне на анализ на областния сектор за учене на възрастни и за структурата и съдържанието на областна програма за развитие на сектора за учене на възрастни-май 2016 г. Организиране и провеждане на Национални дни за учене през целия живот - юни 2016 г. Разработване и приемане на Годишен мониторингов доклад на Плана за действие за 2015 г. - юни 2016 г. Разработване на предложение за НРП за подкрепа на ЕРАLE за периода 2017 – 2018 г. - юли 2016 г. Годишна актуализация на базата данни в НИСУВ - август 2016 г. Разработване на Модел за координиране на заинтересованите страни на областно равнище - ноември 2016 г. Създаване на областни координационни групи за учене през целия живот в 6 пилотни области - ноември 2016 г. Подготовка и приемане на План за дейст-	2020 г.	Държавен бюджет Програма „Еразъм+“ на ЕС (75%) и бюджет на МОН (25%) Проект № 3761-EPP-1-2015-1-BG-EPPKAZ-AL-AGENDA Програма „Еразъм+“ на ЕС (80%) и бюджет на МОН (20%) Проект № 568829-EPP-1-2015-1-BG-EPPKAZ-EPALE-NSS	Най-малко 300 бр. участници в Дни за учене през целия живот.

1	2	3	4	5	6	7	9	10
					вие за 2017 г. в изпълнение на НСУЦЖ - декември 2016 г. Координация и подкрепа на институции и организации, отговорни за попълване на данните в Националната платформа за учене през целия живот 2020 - декември 2016 г. Изпълнение на дейностите, заложи в НКС за подкрепа на EPALE, вкл. Работната програма на НЗП – декември 2016 г.			
	Подобряване на политиките на пазара на труда	Изпълняване на мерки за подобряване на дисбаланса между търсенето на работна сила с необходимите компетентности и предлагането на човешки ресурси със съответната квалификация. Планирана е реализацията на: 1. Операция „Постигане на устойчива и качествена заетост посредством подобряване привлекателността на професии със слабо предлагане на пазара на труда в ключови за развитието на българската икономика сектори“. 2. Операция „Развитие на националната система за оценка на компетенциите – MyCompetence“. 3. Операция „Повишаване ефективността на провежданата политика по заетостта“.	Q1 2016 г.	По операция „Повишаване ефективността на провежданата политика по заетостта“ е сключен договор с МТСП. Подготвят се технически задания за две обществени поръчки.	Предстои обявяване на процедурите	2017 г. 2019 г.	ОП РЧР – 5.8 млн. лв.	1. Бр. предприятия, получили подкрепа – най-малко 60; 2. Бр. предприятия получили подкрепа – 50.

3.2 Национална цел за НИРД

☉ Мерки на политиката

МС прие окончателно проекта на ИСИС 2014–2020 г.²¹ Идентифицирани са четири тематични области на развитие, които ще спомогнат страната да премине от групата на „плахите“ иноватори в групата на „умерените“ – ИКТ и информатика; мехатроника и чисти технологии; индустрия за здравословен живот и биотехнологии; нови технологии в креативните и рекреативните индустрии.

През 2016 г. предстои изготвянето на ЗИД на Закона за насърчаване на научните изследвания, който има за цел подобряване функционалностите на Регистъра за научната дейност, прилагане на политика на отворен достъп до научни резултати, подобряване на организацията и управлението на научните изследвания и финансирането на научни изследвания на базата на научните резултати, създаване на Агенция за насърчаване на научните изследвания, както и прилагането на финансов инженеринг и етични правила.

²¹ С РМС № 857 от 3 ноември 2015 г.

Табл. 11: Мерки, адресиращи НЦ за НИРД (част 9 от Приложение 1)

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 15 април 2016 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението й (след 1 май 2016 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	9	10
Подкрепа за иновационно-внедрителска дейност	ИСИС	Изпълнение на мерките от ИСИС.	2014 г.	Обявена е открита процедура по ЗОП с предмет: „Разработване на технологични пътни карти, свързани с идентифицираните тематични области в ИСИС“.	Изпълнение на Плана за действие към ИСИС, в т.ч. провеждане на 4 тематични събития по ИСИС и провеждане на Национален ден за подкрепа на иновациите.	2020 г.	Съгласно финансовия план, заложен в ИСИС	Бр. подкрепени иновативни фирми
	Финансиране на научно-приложни изследвания	Финансиране от НИФ на индустриални научни изследвания и пред-пазарно проучване на предприятията.	2015 г.	Извършен технически и финансов мониторинг по сключените договори за изпълнение на НИРД проекти и проекти за ТО от Шеста и Седма сесия на НИФ.	Информационно осигуряване и популяризиране на програмата Евростарс 2. Обявяване и провеждане на Осма Конкурсна Сесия по НИФ за набиране и оценка на проектни предложения.	2017 г.	За 2016 г. – 5 млн.лв.	Инвестиции в НИРД, като % от БВП (промяна) увеличение с 0,01% годишно на публичните разходи за НИРД)
Подкрепа за МСП	Програми Еврика, Евростарс, Евростарс 2	Изпълнение на програмите.	2009 г.	Подписано споразумение във връзка с реализирането на програма Евростарс 2. В рамките на тринадесета конкурсна сесия по Евростарс (трета по Евростарс 2) са одобрени 2 проекта.	Предстоят Втора и Четвърта конкурсни сесии на програмата Евростарс 2. Провеждане на информационни кампании за Еврика и Евростарс 2.	2020 г.	За 2016 г. - 1 млн.лв.	Бр. одобрени проекти с българско участие
Проинновативна инфраструктура	Развитие на проинновационна инфраструктура	Подкрепа за създаване/развитие на ТЦ, ОТТ, тематично фокусирани лаборатории за изпитвания и технологична проверка. Създаване и развитие на технологичен парк "София Тех Парк".	2012 г.	Приключили са 2 договора за подкрепа на ОТТ и 1 на ТЦ. Изплатена е общо БФП на стойност 460 185 лв. Приключване процеса по верификация на договорите за безвъзмездна финансова помощ по ОПРКБИ до март 2016 г. Подготовка на 2-ра фаза на проекта за изграждане на София Тех Парк.	Стартиране и изпълнение на мерките по ОПИК 2014-2020. Обявяване на процедура за фаза II на проекта София Тех Парк за окончателното изграждане на всички обекти.		За периода 2014-2020 г. по ОПИК ще бъдат предоставени 52,1 млн. лв. (26,65 млн. евро) БФП	
	Насърчаване на иновациите в предприятията	Подкрепа за разработване и внедряване на иновации в предприятията; Развитие на сътрудничеството между предприятията и научните среди; Финансиране на проекти за обновление и усъвършенстване на технологиите в предприятията; Въвеждане на нови ИКТ-базирани услуги; Подкрепа за съществуващи клъстери и новосъздадени такива.	2012 г.	По процедура „Подобряване на производствения капацитет в МСП“ по ОПИК, в периода 01.01- 25.03.2016 г. са сключени 228 договора на обща стойност 118.7 млн.лв. Отворена за кандидатстване процедура „Подкрепа разработване на иновации от стартиращи предприятия“ с бюджет от 10 млн. евро. Приключване на изпълнението на договорите по ОПРКБИ и извършване на разгласявания и верификации до 31.03.2016 г.	Стартиране и изпълнение на мерките по ОПИК 2014-2020: Обявяване на процедура „Разработване на продуктови и производствени иновации“ с бюджет 35 млн. евро. Планирана процедура „Развитие на клъстери в България“ (с бюджет 20 млн. евро) и процедура „Развитие на управленския капацитет на МСП“ (30 млн. евро).	2023 г.		1. Дял на иновативните предприятия (% от общия брой предприятия) - базова стойност (2012 г.) - 27.4, целева стойност (2023 г.) – 30.4. 2. Разходи за иновации, които не са резултат от НИРД (% от оборота) - базова стойност (2012 г.) – 0.49, целева стойност (2023 г.) – 0.63.

1	2	3	4	5	6	7	9	10
Подобряване на научноизследователската инфраструктура	Национална цел за НИРД	Актуализиране на Националната пътна карта за научна инфраструктура чрез допълване на нови научни комплекси с регионално и европейско значение	2013 г.	Извършено е картографиране на наличната научна инфраструктура в страната по райони на планиране и съобразно приоритетните направления на ИСИС. Осъществена е информационна кампания в регионалните центрове в страната за предефиниране на приоритетните направления на ИСИС, които са свързани с бонус-схемите на ОП НОИР и на ОП ИК. Осъществена е оценка от международния панел за подпомагане на политиките в рамките на „Хоризонт 2020“ (Рамкова програма за научни изследвания). Разработени са схеми по модела Triple Helix и са залегнали в мерки 1 и 2 на приоритетна ос 1 на ОПНОИР „Наука“ за създаване на Центрове за върхови постижения и Центрове по компетентност. Разработен е и е внедрен специализиран софтуер „Регистър за кандидатстване и управление на проекти на фонд „Научни изследвания“.	Изготвяне на ЗИД на Закона за насърчаване на научните изследвания в Република България. Изпълнение на тригодишен план за действие във връзка с препоръките на международния панел.	Декември 2016 г.	Засилване на научноизследователската дейност, технологичното развитие и иновациите	1. Бр. международни проекти, в които участват български изследователи 2. % нарастване на годишна база броя на научни публикации на български изследователи/научни звена в международни издания 3. % нарастване на броя на патентите на 100 хил. жители

3.3 Национални цели по пакет „Климат-енергетика“

Национална цел: 16% дял на енергията от ВИ в брутно крайно енергийно потребление до 2020 г.

☉ Мерки на политиката

България изпълни предсрочно националната си цел за постигане на 16% дял на енергията от ВИ в брутно крайно енергийно потребление и за това не се предвиждат нови мерки в тази област.

Национална цел: Повишаване на енергийната ефективност с 25% до 2020 г.

☉ Мерки на политиката

През 2015 г. беше приет нов ЗЕЕ²². Неговото изпълнение ще допринесе съществено за постигането на националните цели за енергийна ефективност. За подпомагане изпълнението на НЦ се въведе и цел за повишаване на енергийната ефективност при крайното потребление на енергия, която се разпределя като индивидуални цели между задължените лица. Към ЗЕЕ бяха приети и три наредби: за определяне на съдържанието, структурата, условията и реда за набиране и предоставяне на информация²³; за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите²⁴; за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания на сгради²⁵. Разработени са и други четири проекта на наредби²⁶ към ЗЕЕ:

Предстои развитие на пазара на електрически еко-автомобили и на системите за съхранение на енергия, както и на необходимата за това инфраструктура. Усилия ще бъдат насочени и към изграждане на най-новите системи за управление – т.нар. „умни“ енергийни мрежи.

Национална цел: Недопускане увеличаване нивата на парникови газове (GHG) извън обхвата на ЕСТЕ с повече от 20% до 2020 г. спрямо 2005 г.

☉ Мерки на политиката

За намаляване на емисиите на парникови газове извън ЕСТЕ, политиките в страната са насочени към ефективно управление на отпадъците, подобряване на енергийната ефективност в промишлеността, внедряване на нови технологии, подобряване на енергийните характеристики на сградите, подобряване на транспортната инфраструктура и насърчаване на устойчивата градска мобилност, намаляване на емисиите от селскостопански почви и биологичната ферментация в животновъдството, както и за-лесяване.

От съществено значение ще бъде предвидената финансова подкрепа от ОПОС 2014–2020 г. за осигуряване на съоръжения, техника и оборудване за разделно събиране на биоразградими и зелени отпадъци, анаеробни и/или компостиращи инсталации за биоразградими и/или зелени отпадъци, съоръжения и оборудване за третиране на утайки от ПСОВ, тъй като тези видове отпадъци представляват значителен източник на парникови газове.

²² Обн. в ДВ бр. 35/15.05.2015 г.

²³ Наредба № Е-РД-16-647 от 15.12.2015 г.

²⁴ Наредба № Е-РД-04-2 от 22.01.2016 г.

²⁵ Наредба № Е-РД-04-1 от 22.01.2016 г.

²⁶ Наредба за методиките за определяне на НЦ за енергийна ефективност, определяне на общата кумулативна цел, въвеждане на схема за задължения за енергийни спестявания и разпределяне на индивидуалните цели за енергийни спестявания между задължените лица; Наредба за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване и потвърждаване на постигнатите енергийни спестявания и изискванията към методиките за тяхното оценяване; Наредба за условията и реда за определяне размера на планираните средства по договори с гарантиран резултат, водещи до енергийни спестявания в сгради - държавна и/или общинска собственост и реда за тяхното изплащане; Наредба за показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, както и условията и реда за извършване на обследвания за енергийна ефективност и изготвяне на оценка за енергийни спестявания.

В края на 2015 г. успешно приключи прилагането на НСЗИ. В периода 2011-2015 г. приходите от продажбата на ПЕЕ в рамките на схемата се използват за финансиране на проекти за намаляване на енергопотреблението в публичните обекти чрез енергийна ефективност на обща стойност 32 млн. лв., от които над 27,2 млн. лв. са осигурени като субсидия от продажбата на ПЕЕ за 90 сгради в 39 общини в България, в т.ч.: 31 детски градини, 40 училища, 7 медицински заведения, 9 културни и социални организации и 3 административни сгради. Постигнато е намаление на емисиите на парникови газове в резултат от изпълнението на проектите – общо над 484 хил. т. CO₂/екв.

През 2015 г. като своеобразно продължение на НСЗИ стартира ИПК, изпълнявана от НДЕФ и с бюджет 13 млн. лв. По ИПК се осигурява финансиране на 85% от стойността на проекти за енергийна ефективност на публични обекти. За 2016 г. са осигурени допълнително средства в размер на 15 млн. лв., които ще се разходват за финансиране на проекти в рамките на ИПК, както и за насърчаване използването на електромобили и хибридни автомобили от публичните институции. Източник на средствата са реализираните през 2012 г. от България приходи от продажба на квоти за емисии на парникови газове от инсталации чрез търг в рамките на ЕСТЕ.

Табл. 12: Мерки, адресиращи НЦ по пакет „Климат-енергетика“ (част 10 от Приложение 1)

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 15 април 2016 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението (след 1 май 2016 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	9	10
Подобряване на енергийната ефективност	Повишаване на енергийната ефективност в предприятията чрез ЕСИФ	Предоставяне на подкрепа за инвестиции в енергоспестяващи технологии и производството на енергия от ВИ и СМР на производствените сгради.	2012	Приключили са 5 договора и е изплатена безвъзмездна финансова помощ на стойност 1,5 млн. лв. Стартване и изпълнение на мерките по ОПИК 2014-2020: обявяване на процедура "Енергийна ефективност за МСП" с общ бюджет от 90 млн. евро.	Приключване на процеса по верификация на договорите по ОПРКБИ до 31.03.2016 г. До края на 2016 г. предстои обявяване на процедура "Повишаване на енергийната ефективност на големи предприятия" с бюджет от 50 млн. евро.	2023 г.		Енергийна интензивност на икономиката (промяна) - базова стойност - 0,644 (2012 г) т.н.е. на 1000 евро БВП (2005=100) и 0,608 (2014 г.), целева стойност (2023 г) – 0.604.
	Ефективно прилагане на европейската политика по изменение на климата и участие на България в международните преговори по изменение на климата	Участие в преговорите на европейско ниво във връзка с промени във функционирането на ЕСТЕ, както и на международно равнище по отношение на прилагането на Парижкото споразумение за климата и регламентиране на неуредените със Споразумението въпроси.	2013 г.	Прието РМС № 80 от 11.02.2016 г. за определяне на реда и начина за разходване през 2016 г. на част от преходния остатък по валутна сметка на приходите от продажба на квоти на емисии на парникови газове от инсталации чрез търг, постъпил в бюджета на МОСВ до 31 декември 2012 г. Решението предвижда разходването на средствата в размер 15 млн. лв., със следното предназначение: финансиране на проекти за подобряване на енергийната ефективност на общински или държавни обекти в рамките на Инвестиционната програма за климата, изпълнявана от НДЕФ, в размер до 14 млн. лв. насърчаване използването на електромобили и хибридни автомобили от публичните институции в рамките на Инвестиционната програма за климата, изпълнявана от НДЕФ, в размер до 1 млн. лв. Прието РМС № 241 от 4 април 2016 г. за одобряване на Споразумението от Париж към Рамковата конвенция на Организацията на обединените нации по изменение на климата.	Участие в преговорния процес на европейско ниво по приемането на предложението за Директива, изменяща Директива 2003/87/ЕО с цел подобряването на цената ефективност в процеса по намаление на емисиите и инвестициите в нисковъглеродни технологии (проектодирективата за ревизиране на ЕСТЕ след 2020 г.). Участие в подготвителните сесии и в Конференцията на страните по РКООНИК Участие в международните преговори по оставащите нерегламентирани въпроси в новото глобално правнообвързващо споразумение във връзка с изменението на климата (Парижкото споразумение). Подготовка на процедурата за подписване от Президента на РБ на новото глобално споразумение по климата, която ще се състои в седалището на ООН в Ню Йорк в периода 22 април 2016 г. - 21 април 2017 г.	2020 г.	Защита на националния интерес в преговорния процес на европейско ниво по приемането на нови нормативни актове на ЕС във връзка с прилагане на Рамката за политиките на ЕС в областта на климата и енергетиката през периода 2020-2030 г.	
	Мерки за повишаване на енергийната ефективност и намаляване на вредните емисии в атмосферата	Интегриран градски транспорт: Изграждане на транспортна инфраструктура. Доставка на превозни средства. Развитие на нови маршрутни линии. Насърчаване на алтернативни форми на транспорт. Внедряване на мерки за ЕЕ в сграден фонд - жилищни сгради, административни сгради на държавната и общинската администрация и на студентски обществения.	2015 г.	Одобрена ОПРР 2014-2020. Отворени процедури за предоставяне на БФП по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ - за проекти за интегриран градски транспорт и внедряване на мерки за ЕЕ в жилищни и административни сгради и в студентски обществения. Отворена процедура за предоставяне на БФП по Приоритетна ос 2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони“ - за проекти за	Стартване на изпълнението на проекти по ОПРР 2014-2020 в рамките на Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ - за интегриран градски транспорт и мерки за ЕЕ в сграден фонд Стартване на изпълнението на проекти по ОПРР 2014-2020 в рамките на Приоритетна ос 2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони“ - за проекти за внедряване на мерки за ЕЕ в сграден фонд	2023 г.	ОПРР 2014-2020 - 279,8 млн. лв. за градски транспорт ОПРР 2014-2020 - 661 млн. лв. за ЕЕ в сграден фонд	1. Намаляване на количество на фини прахови частици в градовете (базова стойност 1,79 µg/m3, целева стойност 1,57 µg/m3. 2. Очаквано годишно нама-

1	2	3	4	5	6	7	9	10
				внедряване на мерки за ЕЕ в жилищни и административни сгради и в студентски обществения.				ляване на емисиите на парникови газове – целева стойност 13 927,73 тонове CO2 екв. 3. Брой домакинства, преминали в по-горен клас на енергопотребление - 12 901. 4. Понижаване на годишното потребление на първична енергия от обществените сгради - 140 645 420 kWh/година.
Подобряване на енергийната ефективност	ЗИД на ЗЕЕ	Транспониране на Европейското законодателство в областта на енергийната ефективност	2016 г.	Към момента е в процес на създаване МРГ за разработване на ЗИД на ЗЕЕ	Приет от МС на ЗИД на ЗЕЕ	2016 г.		Подобряване на енергийната ефективност и оползотворяване на енергията от възобновяеми източници на ЗЕЕ
Подобряване на енергийната ефективност и оползотворяване на енергията от ВИ	ЗИД на ЗЕВИ	Транспониране на Директива 2015/1513/ЕО за изменение на Директива 98/70/ЕО относно качеството на бензиновите и дизеловите горива и за изменение на Директива 2009/28/ЕО за насърчаване използването на енергия от ВИ	2016 г.	През 2014 г. е отчетен 18 % дял на енергията от ВИ, с което е преизпълнена задължителната национална цел за 2020 г. Постигнат е дял от 5.3 % на енергията в транспорта, което надвишава посочения дял от 4.5 % в НПДЕВИ и се доближава до прогнозирания за 2015 г.	Приет от МС ЗИД на ЗЕВИ	2016 г.		

3.4 Национална цел за образование

Национална цел: Дял на преждевременно напусналите образователната система от 11% до 2020 г.

⊙ Мерки на политиката

Министерският съвет одобри междинен доклад за изпълнението на Плана за 2014–2015 г. за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013–2020). Основните изводи и констатации в него са свързани с изграждането и апробирането на система за ранно предупреждение, както и с необходимостта политиките за превенция, интервенция и компенсация на преждевременното напускане на училище да бъдат съобразени със спецификата на демографското, икономическото и социалното развитие на съответните общини, области и региони, а планираните дейности - с улесняване на прехода от предучилищно към училищно образование, както и с прехода между различните етапи на обучение. Препоръчва се и създаването на условия за подкрепа на личностното развитие на всяко дете и ученик с фокус към тези в риск от отпадане и/или групата на никога непосещавалите училище и на преждевременно напусналите училище.

Разработен е проект на План за 2016–2017 г. за изпълнение на Стратегията. Той се основава на подход, обединяващ всички членове на училищната общност, за преодоляване на отпадането от училище и преждевременното напускане на системата.

За реализиране на Плана за изпълнение на Стратегията за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015–2020 г.) през 2015 г. е разработен проект на ръководство за мониторинг на образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства на местно, общинско, регионално и национално ниво. Предстои неговото апробиране.

Национална цел: Дял на 30-34 годишните със завършено висше образование – 36% до 2020 г.

⊙ Мерки на политиката

С цел регулиране на мрежата на висшите училища и структурата на държавните висши училища бяха осигурени условия за по-ясно регламентиране и оптимално функциониране на системата на висшето образование, нейното синхронизиране с европейското законодателство, модернизиране и повишаване качеството на обучението и научните изследвания и по-голяма конкурентоспособност. Публикувано е петото издание на Рейтинговата системата за висшите училища.

През 2016 г. политиката се фокусира върху нормативната рамка (в т.ч. и модела на финансиране на висшите училища), насърчаване на дейности, свързани с повишаване на качеството на образованието, резултатите от ученето в приоритетни за икономиката области, както и успешната реализация на завършилите на пазара на труда.

Продължава изпълнението на Плана за действие към Стратегията за развитие на висшето образование в Република България 2014–2020 г.

Табл. 13: Мерки, адресиращи НЦ за образование (част 11 от Приложение 1)

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 15 април 2016 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението (след 1 май 2016 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	9	10
Понижаване на дела на преждевременно напусналите образователната система	План за 2016-2017 г. за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система	Изпълнение на Плана за 2016-2017 г. към Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система	2016 г.	Разработване, съгласуване и приемане на План за 2016-2017 г.	Изпълнение на дейностите от плана.	2017 г.	Понижаване на дела на преждевременно напусналите образователната система	Понижаване на дела на преждевременно напусналите образователната система Текуща стойност-13,1% за 2015 г.
Повишаване на дела на 30-34 годишните със завършено висше образование	Проект по ОП НОИР „Студентски практики – фаза 1”	Подобряване на адекватността на системите за образование и обучение спрямо пазара на труда, улесняване на прехода от образование към работа	Януари 2016 г.	процес на оценка на проектното предложение.	Изпълнение на проектното предложение.	2017 г.	Брой студенти, включени в студентски практики – 46 000; Безвъзмездна финансова помощ - 37 млн.лв.	Дял на студентите, преминали успешно практическо обучение в реална работна среда, от включените в практическо обучение по ОП –текущо състояние – 0%; целева стойност -87 %.
	Наредби за държавните изисквания за придобиване на висше образование по специалности от регулираните професии	Изготвяне на проекти на наредби	2015 г.	Изготвен окончателен проект на наредбата – в процедура за междуведомствено съгласуване	Приемане на ПМС.	Декември 2016 г.	Създадена дългосрочна рамка за адекватно развитие на системата на висшето образование	Наредби за държавните изисквания за придобиване на висше образование по специалности от регулираните професии
Подобряване на материалната база на висши училища	Строителство, реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на висши училища	2015 г.	Изготвен проект на Насоки за кандидатстване по Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“ по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г.	Изпълнение на проекти по Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“ по ОПРР 2014-2020, с бенефициенти - висши училища	2023 г.	43 млн. лв. по ОПРР 2014-2020	Увеличаване капацитета на подпомогнатата инфраструктура	Подобряване на материалната база на висши училища

1	2	3	4	5	6	7	9	10
	ЗИД на ЗРАСРБ	Изготвяне на проект на ЗИД на ЗРАСРБ	Януари 2015 г.	Обсъжда се в НС		Декември 2016 г.		Дългосрочна рамка за адекватно развитие на системата на висшето образование

3.5 Национална цел за намаляване на броя на живеещите в бедност с 260 000 души до 2020 г.

⊙ Мерки на политиката

Изпълнението на целите в областта на социалното включване е тясно свързано с изпълнението на политиките по осигуряване на заетост и достъп до образование, които адресират СП 3 и 4. Сред ключовите акценти на политиката в областта на социалното включване са: продължаване на процеса на деинституционализация, разширяване на достъпа до услуги чрез изграждане на адекватна мрежа от достъпни и качествени социални и здравни услуги, предлагани в общността и в домашна среда, развитие на интегрирани междусекторни услуги, включително услуги за ранно детско развитие; подпомагане на семействата с деца и др.

Предприемат се конкретни стъпки в посока подобряване на нормативната уредба. Приетите в началото на 2016 г. промени в ЗСП целят подобряване на достъпа до социални услуги, гарантиране на правата на потребителите, осигуряване на индивидуален подход и др. В отговор на идентифицираните предизвикателства в сектора се разработва и ЗСУ.

В процес на актуализация е Планът за действие към Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“. Основен приоритет в подкрепа на процеса на деинституционализация ще продължи да бъде изграждането на мрежа от услуги и мерки за подкрепа на родителите и семействата с малки деца, включително и за подкрепа на ранното детско развитие. В този контекст и с цел продължаване предоставянето на услуги за ранно детско развитие от началото на 2016 г. стартира изпълнението на операция „Услуги за ранно детско развитие“ по ОПРЧР 2014–2020 г.

Предстои да бъде разработен План за действие за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа, чието разработване ще бъде подкрепено и от операция „Нови стандарти за социални услуги“ по ОПРЧР 2014–2020 г.

За изпълнение на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020 ще бъде разработен следващият План за действие за периода 2017–2018 г.

Подпомагането на семействата с деца е друго важно измерение на политиката в областта на социалното включване, като за 2016 г. ключов приоритет е подобряването на ефективността и целенасочеността на семейните помощи в съответствие с приетите през 2015 г. промени в ЗСПД и подзаконовата нормативна уредба.

През 2016 г. ще стартират проекти по Оперативната програма по Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица 2014–2020 г. Общият бюджет възлиза на 123 млн. евро, от които близо 104 млн. евро се осигуряват от ЕС. Средствата се насочват към нуждаещите се лица, както и към обществените трапезарии. В края на 2015 г. беше утвърден Годишен план за разпределение на финансовия ресурс на програмата за 2016 г. на обща стойност 62.9 млн. лв.

Табл. 14: Мерки, адресиращи НЦ за бедност и социално включване (част 12 от Приложение 1)

Област на политиката	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 15 април 2016 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението (след 1 май 2016 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	9	10
Подобряване условията на живот на уязвимите групи	Подобряване на жилищните условия за уязвими групи и на регионална здравна инфраструктура (системата на спешната медицинска помощ)	Строителство, реконструкция, ремонт и разширение на социални жилища с оглед предотвратяване на бедността и социалното изключване. Изграждане, обновяване, оборудване и обзавеждане на обекти на здравната инфраструктура от системата на спешната медицинска помощ.	2015 г.	Одобрена ОПРР 2014-2020 г. Отворени процедури за предоставяне на БФП по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ - за проекти за изграждане/реконструкция на социални жилища за хора в неравностойно положение, вкл. за маргинализирани групи.	Стартиране на изпълнението на проекти по ОПРР 2014-2020 в рамките на Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ - за проекти за изграждане/реконструкция на социални жилища за хора в неравностойно положение, вкл. за маргинализирани групи. Публикуване на Насоки за кандидатстване по Приоритетна ос 4 „Регионална здравна инфраструктура“ на ОПРР 2014-2020 г. Предстои изпълнение на проект за подобряване на системата на спешната медицинска помощ.	2023 г.	ОПРР 2014-2020 – 27 млн.лв. ОПРР 2014-2020 - 163 млн.лв.	Бр. население с достъп до 30 минута до структура с възможност за спешна диагностика, лечение и наблюдение до 24 часа: - базова стойност – 3 637 539; - целева стойност – 7 045 677); Население, обхванато от подобрена спешна медицинска помощ (целева стойност – 7 245 677 души).
	Въвеждане на механизъм за защита на уязвими потребители на електроенергия	Дефиниране на категории лица, които могат да бъдат определени като енергийно бедни потребители	Декември 2015 г.	Създадена е Техническа РГ за либерализация на пазара на електроенергия с участие на представители на ЕК	Обзор на съществуващите разпоредби за уязвимите потребители в България. Посочване на данни за енергийното потребление на домакинствата, за съотношението между приходи и регулирани цени; оценки за цената на електроенергията за домакинствата след либерализацията; съществуващи мерки за защита (финансови, физически, информационни) и инструменти за мониторинг. Даване на определение за уязвими потребители и дефиниране на критерии за тяхното определяне.	Юли 2016 г.	60 млн. лв.	Адекватна дефиниция за целевата група на уязвимите потребители и определянето на редица варианти за защита на уязвимите потребители.
Подобряване на качеството на медицинската експертиза и експертиза на работоспособността	Усъвършенстване ЕР	Разработване на концепция за ЕР, с която се определят системата и правилата за оценка на възможността лицата в трудоспособна възраст с установени вид и степен на увреждане да упражняват трудова дейност и/или да ползват предвидените в законодателството права. Подкрепа чрез средствата на ОПРЧР 2014 - 2020 на дейности, свързани с разработване на методологическа база за провеждане на реформата в сферата на експертизата на трайно намалената работоспособност.	януари 2016 г.	Разработен проект на концепция за ЕР. Обществено обсъждане на проекта на концепция. Създадена работна група за обсъждане на конкретните мерки, включени в концепцията и възможностите за промени в законодателството. В КН на ОПРЧР е разгледана концептуалната идея за подкрепа изпълнение на дейностите, свързани с разработване на методологическата база.	Разработване на проектите на нормативни актове, с които се извършват произтичащите от концепцията промени в законодателството.	2017 г.	Предоставяне на възможности за хората с увреждания за активно включване в пазара на труда. Повишаване на ефективността на мерките за социално включване на хората с	

1	2	3	4	5	6	7	9	10
							увреждания. Подобряване ефективността на публичните разходи за осигуряването на подкрепа на лицата с увреждания и с намалена работоспособност, както и закрила на трудовите им права.	
	Цялостен анализ относно възможни корупционни практики и мерки за превенция в тази област	Изготвяне на доклад с констатации и мерки за превенция на корупцията по проект „Анализ на нормативните актове и процедурите, регулиращи дейността на органите на медицинската експертиза (ТЕЛК) и инвалидните пенсии и предложения за мерки за превенция на корупцията“.	Септември 2015 г.	Изготвен предварителен доклад с констатации и мерки, изпратен на МЗ, МТСП, НОИ, НЕЛК, КРИБ, КНСБ за становище и обсъждане. Проведена дискусия със заинтересованите страни - кръгла маса за оценка на работоспособността - обсъдени констатации и предложени мерки за превенция.	Реализиране на мерки от компетентност на МЗ, МТСП, които съответстват на концепцията за експертиза на работоспособността и медицинска експертиза..	2017 г.	Предотвратени корупционни практики	
Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване	Интегрирани услуги за ранно детско развитие	Осигуряване на подкрепа за продължаване на финансирането на услугите за ранно детско развитие, разкрити по Проекта за социално включване в рамките на Операция „Услуги за ранно детско развитие“, ОП РЧР 2014-2020 г.	Декември 2015 г.	През октомври 2015 г. беше одобрена операция „Услуги за ранно детско развитие“ по ОП РЧР 2014-2020 г. На 29.01.2016 г. изтече срокът за кандидатстване по операцията.	Предстои сключване на договори с общини и стартиране на проектните дейности.	2018 г.	ОП РЧР – 30 млн.лв.	Бр. доставчици на услуги за социално включване - 66
	Подпомагане на семейства с деца	Предоставяне на семейни помощи за деца по реда на ЗСПД		Към 31.12.2015 г. са изплатени семейни помощи за деца по ЗСПД в размер на 547 млн.лв. Влезли в сила промени в Правилника за прилагане на ЗСПД.	Изплащане на семейни помощи за деца.	Постоянен срок	2016 г. – 2018 г. 568 млн. лв.	Дял на децата в риск от бедност преди и след социални трансфери (45.8% и съответно 31.7%) – намаление с 14.1 пр.п за 2014 г.
	Осигуряване на достъп до социални услуги в общността и продължаване процеса на деинституционализация	Разкриване на нови социални услуги в общността за деца и семейства, възрастни хора и хора с увреждания и премахване на институционалния модел на грижа	Януари 2016 г. 2016 г.	Сформирана МРГ. Разработена е структура на документа, която е приета от експертната РГ по деинституционализация и която ще послужи като основа за разработването на проекта на актуализирания План. Разработване на проект на План за действие към Националната стратегия за дългосрочна грижа Операция „Приеми ме 2015“ по ОП РЧР 2014-2020 г. е в процес на изпълнение. Към януари	Разработване на проект на актуализиран План за действие за изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“ Стартирала операция „Нови стандарти за социални услуги“ по ОП РЧР 2014-2020 г., в рамките на която ще бъде разработен проект на План за действие. Операцията е в процес на изпълнение.	Май 2016 г. Декември 2016 г. 2018 г.		1.Разработен проект на План за действие; 2.Разработен проект на План за действие.
							ОП РЧР – 51.6	

1	2	3	4	5	6	7	9	10
			Август 2015 г. 2016 г. Октомври 2015 г. Февруари 2015 г.	2016 г. 1 455 деца са настанени в приемна грижа. През октомври 2015 г. КН на ОП РЧР одобри операция „Повишаване на капацитета на служителите в сферата на закрилата на детето, социалните услуги и социалното подпомагане“, ОП РЧР 2014-2020 г. Стартира операция „Нови стандарти за социални услуги“ по ОП РЧР 2014-2020 г; разработен проект на План за действие. Проектни предложения по операция „Независим живот“, ОП РЧР 2014-2020 г. се подават в рамките на 3-ти срок за кандидатстване. Договори са сключени с 235 общини и райони на общини. Одобрена ОПРР 2014-2020.	Стартиране на процедурата. Стартира изпълнението на проект „Нови стандарти за социални услуги“ в рамките на Операцията. Сключване на договори с останалите общини, подали проектни предложения. Публикуване на Насоки за кандидатстване по Приоритетна ос 5 „Регионална социална инфраструктура“ на ОПРР 2014-2020 и изпълнение на проекти	2019 г. 2016 г. 2017 г. 2023 г.	млн.лв. ОП РЧР – 28 млн.лв. ОП РЧР – 2 млн.лв. ОП РЧР – 150 млн.лв. ОПРР 2014-2020 - 99 млн. лв.	
Усъвършенстване на нормативната уредба в областта на социалните услуги	Усъвършенстване на нормативната уредба в областта на социалните услуги за усъвършенстване на системата за финансиране и предоставяне на социалните услуги, на планирането и качеството на услугите и за разработване на системи за мониторинг и контрол на ефективността на услугите.	2015 г.	Сформирана РГ за разработване на проекта на ЗСУ	Разработване на проект на ЗСУ	Юни 2016 г.		Разработен проект на Закон	
Гарантиране на социална защита на уязвимите групи от населението	Осигуряване на социална защита на най-нискодоходните и рискови групи от населението чрез предоставяне на социални помощи. Изготвяне на Концепция за нов модел на социално подпомагане.	2016 г.	Към 31 януари 2016 г. беше изготвен проект на Концепция за нов модел на социално подпомагане от работна група.	Предстои обсъждане относно усъвършенстване на нормативната уредба в сферата на социалното подпомагане и оптимизиране на институционалната структура, свързана със социалната защита на най-нискодоходните и рискови групи от населението.	Декември 2017 г.	Размер на социалните помощи за 2016 г. – 148.5 млн.лв.		
Подобряване достъпа до пазара на труда за хората с увреждания	Интегрирането на хората с увреждания и на уязвимите групи	Q1 2016 г.	През месец юли 2015 г. беше одобрена операция „Активно включване“ от членовете на КН на ОП РЧР 2014-2020. Операция „Развитие на социалното предприемачество“ беше одобрена на 2-то заседание на КН на ОП РЧР 2014-2020 г.	Предстои да стартира процедура за набиране на проектни предложения.	2018 г. 2019 г.	ОП РЧР - 115 млн.лв.		

4

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ФОНДОВЕ НА ЕС

Споразумението за партньорство на Република България, очертаващо помощта от ЕСИФ, за периода 2014–2020 г. определя приоритетите и организацията на ефективното и ефикасно използване на ЕСИФ за работа по стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж за периода 2014–2020 г. Към края на 2015 г. са одобрени и стартирали всички програми, съфинансирани от ЕСИФ.

Фокус на инвестициите на обявените през 2015 г. процедури за набиране на проектни предложения по програмите съфинансирани от ЕСИФ²⁷:

- ▶ Обявени са две процедури, насочени към постигане на *интелигентен растеж*. Те имат за цел повишаване на иновационната дейност на предприятията и повишаване на производителността и експортния потенциал на българските МСП. Договорените средства към 25.03.2016 г. са на стойност 227.2 млн. лв.
- ▶ Обявени са двадесет и две процедури, насочени към постигане на *устойчив растеж*. Те имат за цел опазване и подобряване състоянието на водите; намаляване на количеството депонирани битови отпадъци; подобряване на природозащитното състояние на видове и местообитания от мрежата Натура 2000; намаляване замърсяването на атмосферния въздух; повишаване на енергийната ефективност; развитие на железопътната и пътната инфраструктура по трансевропейска транспортна мрежа; увеличаване използването на метро. Договорените средства към 25.01.2016 г. са на стойност 1.42 млрд. лв.
- ▶ Обявени са двадесет и пет процедури, насочени към постигане на *приобщаващ растеж*. Те имат за цел повишаване на участието в продължаващо обучение; повишаване дела на завършилите професионално или висше образование, започнали работа в областта на квалификацията си през първата година след завършването им; увеличаване на завършилите висше образование; намаляване дела на преждевременно напусналите училище и устойчиво задържане на учениците в образователната система; увеличаване на образователните институции, осигуряващи подкрепяща среда за включващо образование; повишаване броя на успешно интегрираните чрез образователната система деца и ученици от маргинализирани общности, включително роми; подобряване на условията за модерни образователни услуги; увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивни лица; подобряване на достъпа на хора с увреждания и хора над 65 г. до услуги за социално включване и здравеопазване; намаляване броя на децата и младежите, настанени в институции; устойчиво интегриране на пазара на труда на младите хора, в частност тези, които не са ангажирани с трудова дейност, образование или обучение, включително младите хора, изложени на риск от социално изключване и младите хора от маргинализирани общности. Договорените средства към 25.01.2016 г. са на стойност 416 млн.лв.

Фокус на инвестициите на планираните от програмите процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в Индикативните годишни програми за 2016 г.²⁸:

- ▶ Единадесет са процедурите, насочени към постигане на *интелигентен растеж*. Планирани са процедури за изграждане и развитие на центрове за върхови постижения; изграждане и развитие на центрове за компетентност; разработване на продуктови и производствени иновации; развитие на проиновативна инфраструктура и на научно-технологичен парк; развитие на клъс-

²⁷ Информацията е от Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС – ИСУН 2020

²⁸ Информацията е от Индикативните годишни работни програми за 2016 г. по програмите, съфинансирани от ЕСИФ

тери; развитие на управленския капацитет на МСП; диверсификация и нови форми на доход, за засилване на технологичното развитие, иновациите и трансфера на знания.

- ▶ Двадесет са процедурите, насочени към постигане на *устойчив растеж*. Планирани са процедури за подобряване мониторинга за качество на водите; проектиране и изграждане на анаеробни инсталации за разделно събрани биоразградими отпадъци и за осигуряване на допълнителен капацитет за оползотворяване на битови отпадъци с добив на енергия; подобряване на природозащитното състояние на видовете и местообитанията в мрежа Натура 2000; за повишаване на енергийната ефективност; за премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ; за опазването на морските биологични ресурси и намаляване на въздействието на рибарството върху морската среда.
- ▶ Двадесет и три са процедурите, насочени към постигане на *приобщаващ растеж*. Планирани са процедури за създаване на условия за модерни образователни услуги; за подпомагане на спешните отделения в областните многопрофилни болници да развият капацитет за оказване на спешна медицинска помощ; за деинституционализация на социалните услуги за деца и възрастни; за въвеждане на кредити в системата на професионалното образование и обучение; за образователна среда за активно социално приобщаване; за насърчаване на мобилността на работната сила; за подпомогне повишаването на професионалния капацитет на обучаващите се лекари-специалисти и осигуряването на по-качествени здравни услуги; за обучение на възрастни, преминали курсове за обучение; за улесняване достъпа до заетост на безработни лица чрез предоставяне на услуги в дома на потребителя; за обучения на заети лица; за активно включване; за социално-икономическа интеграция на уязвими групи и за развитие на социалното предприемачество.

Инвестиции, насочени към повишаване на ефективността и ефикасността на публичната администрация и съдебната система и предоставяне на качествени административни услуги²⁹:

- ▶ През 2015 г. са обявени шест процедури, които имат за цел добро управление и достъп до качествени административни услуги; намаляване на административната и регулаторна тежест и увеличаване на услугите, предоставяни по електронен път; увеличаване на прозрачността и ефективността на съдебната система; модернизация на институциите в сферата на социалното включване, здравеопазването, равните възможности и недискриминацията и условията на труд.
- ▶ Планираните в Индикативна годишна работна програма за 2016 г. процедури имат за цел подобряване на бизнес средата; повишаване на експертния капацитет в администрацията; подобряване на ефективността и резултатите в организациите в публичния сектор, чрез въвеждане на обща рамка за оценка (CAF); по-активното включване на неправителствените и професионални организации в процеса на разработването; наблюдението и оценката на стратегиите за реформи и предложения за подобрения в съдебната система. Договорените средства към 25.01.2016 г. са на стойност 8 млн. лв. ▲

²⁹ Информацията е от ИСУН 2020 и ИГРП за 2016 г. по програмите, съфинансирани от ЕСИФ